

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/342/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5710212984
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5710212984.24

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa

W. U. A., nar.XX.XX.XXXX

zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov, matky A. V., Y. V., nar.X.X.XXXX, bytom B. XXXX/XX, Q., právne zastúpenej JUDr. Tomášom Zbojom, advokátom so sídlom v Martine, Kuzmányho 4 a otca Q.. A. U. A., nar.XX.X.XXXX, bytom G.Z. XXX, S. V. G., právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Kašubom, advokátom so sídlom v Martine, Holubyho 51, maloletá bytom u matky v konaní o návrhu matky o zákaz styku otca s maloletou takto

rozhodol:

Styk otca Q.. A. U. A., nar.XX.X.XXXX s maloletou dcérou W. U. A., nar.XX.XX.XXXX sa z a k a z u j e.

Týmto s a m e n í rozsudok Okresného súdu Martin sp.zn. 16P/140/2007 zo dňa 14.12.2007.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

O trovách konania súd r o z h o d n e samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 29.10.2010 matka mal. W. žiadala zmeniť rozsudok zo dňa 14.12.2007 v časti týkajúcej sa stretávania otca tak, že styk otca s maloletou sa zakazuje. Uviedla, že s otcom nie sú a neboli manželia, od roku 2005 nežijú v spoločnej domácnosti. Súd dňa 28.9.2006 zveril dcéru do jej osobnej starostlivosti a dňa 14.12.2007 upravil styk tak, že otec je oprávnený sa stretávať každý nepárny týždeň od piatku do nedele, počas vianočných sviatkov, jarných a letných prázdnin. Plne rešpektovala rozhodnutie súdu a dcéru pravidelne pripravovala na styk. Chcela, aby vzťahy s otcom boli na veľmi dobrej úrovni a nikdy nebránila otcovi stretávať sa s dcérou. Otec prostredníctvom právneho zástupcu ju vyzval listom zo dňa 19.10.2010 o úpravu styku a starostlivosti o dcéru. Do pozornosti súdu dala, že otec pracuje vo Veľkej Británii a nerešpektuje súdom určené stretávania sa s dcérou, od januára do októbra 2010 využil celkovo len 4-5 krát možnosť styku. Situácia v akej sa nachádza spolu s dcérou vo vzťahu k otcovi je veľmi napätá a to práve konaním otca, ktorý situáciu zapríčinil. Bežne 5, 6 mesiacov o dcéru neprejaví osobný záujem, intenzívne však v ktorúkoľvek hodinu neustále telefonuje, čo W. spôsobuje psychickú nestabilitu so strachom a stresom telefonovať. Keď príde na Slovensko, nabehne doslova stíhanie dcéry tak v súkromí, ako aj v škole počas vyučovania, že to vyvolá u nej nevoľnosť, obavu, hanblivosť, psychickú stiesnenosť. Nepôsobí vo vzťahu k jej psychike dobre návšteva uprostred vyučovania, jednak vo vzťahu pred spolužiakmi, ako jej samej, kde je narušená koncentrácia. W. prosila otca, že si neželá jeho návštevy v škole, čo nerešpektoval. Práve prístup otca k dcére spôsobil stav, že sa nechce s otcom stretávať, osobne aj telefonicky. Otec svojím správaním dostal dcéru do ťažkej, zložitej psychickej situácie, ktorú bolo potrebné v jej záujme riešiť intenzívnymi návštevami

detskej psychologičky. Pre jej zdravý vývoj nie je vhodné, aby bola traumatizovaná stretávaním sa s otcom v súčasnosti. Nebráni sa tomu, aby sa raz v budúcnosti stretávala s otcom, ak o to sama prejaví záujem. Dnes za výchovu zodpovedá ona a keby pripustila stretávania s otcom, je na zvážení či takýmto správaním a prístupom by sama nezhoršovala vývin dcéry, v prvom rade musí myslieť na zdravie - fyzický a duševný vývin dcéry. Poukázala v danej veci aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, na rozsudky z 8. júla 2003 sp.zn. 30943/96 v konaní Sommerfeld proti Nemecku a sp.zn. 31871 v konaní Sahin proti Nemecku, právo na styk rodiča s dieťaťom. K návrhu pripojila výzvu otca na poskytnutie súčinnosti zo dňa 19.10.2010 a jej odpoveď zo dňa 26.10.2010.

Otec v písomnom vyjadrení uviedol, že tvrdenia matky nie sú súdu doteraz preukázané, ide o závažnú vec a preto navrhol súdu, aby vykonal ním navrhnuté dôkazy (spisy sp.zn. 16P/140/2007, sp.zn. 16P/80/2006, zápisnice OO PZ, výsluch mal. W., jej vyšetrenie pod dozorom odborníka detskej psychológie, výsluch MUDr. Chromej), odporúčania slovenskej legislatívy a Dohovoru, objektívne posúdil správanie sa a vzťah otca k dcére, jeho možnosti na ďalší vývoj dcéry z hľadiska výchovy, vzdelávania a kreovania sa ľudskej bytosti a po vykonanom dokazovaní zamietol návrh ako nedôvodný. Matka svojim úmyselným a vedomým konaním znemožňuje stretnutia otca s dcérou, skutočnosti uvedené v návrhu sa nezakladajú na pravde. Konflikty jeho a matky sa vyostřili natoľko, že v druhej polovici roka 2010 mu vôbec nebolo umožnené sa s dcérou stretnúť. Matka podmienila stretnutie zaplatením vyššieho výživného, ale neexistuje právny dôvod podmieňovania, zo strany matky týmto konaním dochádza k bráneniu výkonu práva otca, k bezdôvodnému a neoprávnenému mareniu výkonu právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia. Napriek preukázateľne vynaloženej snahe otca, nebolo ku dňu podania vyjadrenia (28.1.2011) umožnené otcovi sa stretnúť s dcérou za uplynulý polrok ani jediný raz. Prostredníctvom

apelácie matky na školské zariadenie mu bolo znemožnené sa s dcérou stretnúť na pôde školy za prítomnosti zamestnancov školy, napriek tomu, že predtým ako začala podmieňovať styk zvýšením výživného, mohol otec dcéru navštíviť v škole na krátko počas prestávky. Znemožnené krátke stretnutie na pôde školy bolo dňa 22.12.2010 a dňa 25.12.2010 a 7.1.2011 v domácnosti, preto privolať príslušníka OO PZ v Martine, ktorý spísal zápisnicu. Keďže k žiadnej náprave, snahe alebo ospravedlneniu zo strany matky nedošlo, obrátil sa podaním doručeným dňa 14.1.2011 na súd s návrhom na vydanie rozkazu na plnenie. Matka poníma styk tak, že otec je oprávnený sa stretnúť výlučne v čase určenom v súdnom rozhodnutí, tieto opäť nerešpektuje, spravidla bez odôvodnenia. Nie je mu už niekoľko mesiacov umožnené vôbec telefonovať, napriek tomu, že mobil s kreditom kúpil W. on. Kúpil jej počítač s internetovým pripojením, aby cez službu Skype mohli bez obmedzenia spolu hovoriť, aby mal možnosť vplývať a kontrolovať výchovu a vzdelávanie dcéry v čase, kedy nie je doma na Slovensku. Potom poukázal na § 28 a § 38 ods. 1 Zákona o rodine, čl. 12 Ústavy SR, čl. 9 ods. 1 a čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa, na Deklaráciu práv dieťaťa z 20. novembra 1959, rozhodnutie II. ÚS ČR 363/03 z 20. januára 2005. Tvrdenia matky ohľadne psychického nátlaku, stresu a traumatizovaniu nie sú absolútne podložené, jediné čo je preukázané je, že otcovi nie je opakovane umožnený styk s dcérou.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, ich právnych zástupcov a kolízneho opatrovníka (čl. 32-33, 130-135, 230-236), oboznámil sa s návrhom matky, s vyjadrením otca k návrhu (čl. 23-29), so záznamom kolízneho opatrovníka z pohovoru v rodine dňa 15.3.2011, so správami Mgr. Vantarovej, psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Martin zo dňa 23.3.2011 a 7.4.2011 z konania o striedavú osobnú starostlivosť (čl. 83-85), so znaleckým posudkom č. 2/2012 zo dňa 18.5.2012 PhDr. Dagmar Tukovej z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, dospelých, poradenská psychológia (čl. 182-212), s vyjadreniami rodičov a kolízneho opatrovníka k znaleckému posudku (čl. 223-225, 229) a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 16P/4/2002, sp.zn. 16P/80/2006, sp.zn. 16P/339/2006, sp.zn. 16P/140/2007, sp.zn. 12P/303/2010, sp.zn. 23P/190/2010, sp.zn. 20P/8/2011 a sp.zn. 12Em/2/2011.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd zistené, že rodičia mal. W. nie sú a nikdy neboli manželia, nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2005, rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 16P/80/2006 zo dňa 28.9.2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7CoP/17/2006 zo dňa 5.1.2007 súd schválil rodičovskú dohodu o zverení mal. W. do osobnej starostlivosti matke a záväzku otca prispievať na jej výživu výživné 4.000,- Sk mesačne počnúc dňom 1.10.2006. Rozsudkom sp.zn. 16P/140/2007 zo dňa 14.12.2007 súd upravil styk otca s mal. W. tak, že je oprávnený stretávať sa každý nepárny

týždeň od piatku 16,00 hod. do nedele 12,00 hod., počas vianočných sviatkov od 25.12. 9,00 hod. do 26.12. 12,00 hod., počas jarných prázdnin vždy prvé tri dni od 9,00 hod. prvého dňa do 18,00 hod. tretieho dňa a počas letných prázdnin prvé dva týždne v auguste od pondelka do nedele, matke uložil povinnosť ju na styk riadne pripraviť a v určenom čase pred bytom riadne odovzdať otcovi, otcovi povinnosť v určenom čase odovzdať matke na tom istom mieste a matke v prípade existencie dôvodov pre ktoré nie je možné styk realizovať, tieto oznámiť otcovi najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku (čl. 86-88). Rozsudkom č.k. 23P/190/2010-103 zo dňa 12.9.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 9CoP/102/2011 zo dňa 15.3.2012 súd napomenul matku pre správanie, ktorým bráni a znemožňuje výkon rodičovských práv a povinností otca stretávať sa s maloletou dcérou v rozsahu upravenom vyššie uvedeným rozsudkom, čím narušuje riadnu výchovu maloletého dieťaťa, v prevyšujúcej časti návrh zamietol (čl. 262-267).

Uznesením č.k. 20P/8/2011-44 zo dňa 8.6.2011 súd zastavil konanie o vydanie rozkazu na plnenie o úprave styku otca pre res iudicatae. Rozsudkom č.k. 16P/339/2006-151 zo dňa 19.12.2008 súd zamietol návrh otca o zníženie výživného a návrh matky na zvýšenie výživného. Rozsudkom č.k. 12P/303/2010-191 zo dňa 8.4.2011 súd otca zaviazal povinnosťou prispievať zvýšeným výživným 250,- Eur mesačne počnúc dňom 6.10.2010, z toho 200,- Eur k rukám matky a 50,- Eur na účet mal. W., splácať zameškané výživné a návrh otca o striedavú osobnú starostlivosť zamietol (čl. 71-80).

Zo správy Mgr. Vantarovej z pohovoru s matkou a s mal. W. dňa 23.3.2011, ktorého predmetom malo byť zistenie názoru maloletej k striedavej osobnej starostlivosti, mal súd zistené, že vzhľadom na charakter prežívaných vzťahových kvalít voči otcovi túto nepripúšťa. Na základe psychodiagnostického vyšetrenia maloletej bolo zistené, že v jej prežívaní vzťahu k otcovi prevládajú prvky emočnej nespokojnosti vyplývajúcej z dominancie otcovej kontroly, kriku, hnevu, nevyspytateľnosti. Chýba jej od otca pozitívna pozornosť, prirodzený záujem, trezivosť, zmysluplné aktivity, schopnosť ju potešiť a povzbudiť, keď jej je smutno. Prevláda v nej pocit, že je otcovi protivná, že chce aby sa zmenila výzorovo, povahovo a keďže nespĺňa jeho predstavy, ňou pohŕda. Je pre ňu ťažké vyznať sa v jeho správaní, v ktorom absentuje schopnosť akceptácie, odpustenia. Ako emocionálnu záťaž vníma aj dlhodobu neuspokojivú vzťah medzi rodičmi, ťažko znáša pretrvávajúce napätie, stres, obavy, neistotu z toho čo bude v jej súkromnom živote nasledovať. Ocenila by vzťah založený na láske, spolupatričnosti, bezpečí, istote, vzájomnej pomoci a podpore.

Zo správy z pohovoru s otcom dňa 7.4.2011 súd zistil, že otec má záujem o striedavú osobnú starostlivosť, je schopný a ochotný si prispôbiť všetky pracovné povinnosti tak, aby bolo rešpektované dobro a záujem mal. W., pristúpiť na akýkoľvek doporučený časový interval striedania. Záleží mu na tom, aby nemusela meniť školu, aby nedochádzalo k narušeniu plnenia školských povinností alebo sociálnych väzieb s najbližším okolím. Do septembra 2010 vnímal vzájomné vzťahy s dcérou ako veľmi uspokojivé, pozitívne hodnotil aj vzťah k jeho terajšej manželke X., nepozoroval negatívne postoje alebo nezáujem o stretávanie sa s ním. Spoločne zažívali množstvo aktivít, dovolenky, kúpanie v aquparkoch, jarmok, kiná, prechádzky, rôzne návštevy. Prerušenie akýchkoľvek kontaktov registruje po výmene informácií vo veci ujasnenia si vzťahových záležitostí k matke, ktorý moment mohol zohrať úlohu v ovplyvnení jej postoja k nemu. Domnieva sa, že dcéra je dlhodobu ovplyvňovaná výrazným vplyvom matky, čím dochádza k skresleniu vyjadrenia jej skutočného emocionálneho postoja. Je presvedčený, že matka dcérou manipuluje, vlastným postojom z pozície partnerky ovplyvňuje detské vnímanie otca. Uvedomuje si, že vníma dlhodobu neuspokojivú vzťah medzi rodičmi ako emocionálnu záťaž, že je zaťažovaná do rodičovského sporu. Je však presvedčený, že dcéra má k nemu pozitívny vzťah a prezentované vyjadrenia sú dôsledkom neuspokojivých vzťahov medzi rodičmi.

V rámci znaleckého dokazovania boli súdnej znalkyni položené všetky otázky, ktoré navrhli rodičia a ešte doplnené otázkami súdu, spolu mala odpovedať na 54 otázok, čo aj v závere znaleckého posudku urobila. Znalecké posudzovanie bolo realizované v priestoroch psychologickej ambulancie znalkyne v Trstenej dňa 27.2.2012. Pri individuálnom vyšetrení mal. W. boli použité metodiky rozhovoru, kresby rodiny, WISC-III, Nedokončené vety, B.J.E.P.I., test rodinných vzťahov, dotazník spôsobu výchovy v rodine. Pri vyšetrení otca a matky boli použité metodiky rozhovor, pozorovanie, CAQ-osobnostný dotazník, ROR. Bezprostredne po vyšetrení otca bolo realizované stretnutie mal. W. s otcom, ku ktorému ju

musela znalkyňa pobádať a ktoré skončilo tým, že maloletá unáhle odišla značne rozrušená, bez pozdravu otcovi. Z vykonaného znaleckého posudzovania mal. W., matky a otca znalkyňa ustálila nasledovné:

Osobnosť otca je zvýšene neurolabilná, sebakontrolujúca (aj nežiadúcim spôsobom), so zníženou mierou sebakontroly, s formálnym myslením, nedostatočným náhľadom, s obmedzenou schopnosťou vcítania sa do prežívania druhého. V konaní uprednostňuje vlastné stanovisko, ktoré vyznieva značne dogmaticky, nemenne. Osobnosť matky je s výrazným subjektivistickým nastavením, nadmerne citlivá a vnímavá. Nesie znaky neurolability, skrytej hostility ako dôsledok dlhodobého prežívaného stresu. V kontakte je prosociálna, empatická, schopná emocionálne participovať, jej nedôvera k okoliu ju vedie k vytváraniu si odstupu. Osobnosť mal. W. je prosociálna, extrovertne zameraná, dostatočne sociálne vyspelá, s dobrou schopnosťou utvárať si relevantné úsudky. Aktuálne nesie podstatné znaky neuroticizmu, negatívneho emocionálneho prežívania aktuálnej situácie. Preukazuje extrémne vyspelé sociálne cítenie, dostatočné porozumenie realite. Má svoj názor, tento je nemenný, možnosť ovplyvňovania kýmkoľvek je minimálna. Dokáže sa konfrontovať so silne negatívnymi pocitmi, aj keď ju to stojí veľkú emocionálnu námahu.

Vzťah maloletej k matke je extrémne kladný, oceňuje u nej prístup k nej, starostlivosť a ochotu byť s ňou, k otcovi je vzťah záporný, vníma ho výrazne negatívne, má voči jeho osobe výhrady, želania, aby sa zmenil, rešpektoval ju. Vzťah matky k maloletej je silne pozitívny, vzťah otca vyznieva skôr na formálny, nedostatočne emocionálne sýtený, tak to vníma aj mal. W.. Vzťah medzi rodičmi je napätý, negatívny, konfrontačný.

Výchovné spôsoby v zmysle riadenia, kladenia požiadaviek a stupňa voľnosti voči maloletej sú u oboch rodičov zhodné. Z pohľadu priorit u otca prevládajú skôr kvality dieťaťa, výkon, zovňajšok, športové aktivity, matka oceňuje u dieťaťa, že má svoj názor, chce byť dobrá, rada sa presadzuje. Výchovné predpoklady matky sú dobré, otca sú značne obmedzované jeho osobnostnou štruktúrou, ktorá je nestála, čo značne zneisťuje prežívanie maloletej. Otec využíva svoju autoritu skôr na presadzovanie vlastných predstáv a názorov, nerešpektuje špecifiká dcéry, aktuálne presadzovaná forma autority otca je pre maloletú skôr škodlivá.

Mal. W. jednoznačne vyjadruje túžbu ostať s matkou a jej celou širšou rodinou, kde sú bohaty sýtené jej emocionálne potreby, je tam prijímaná a akceptovaná bezvýhradne, cíti sa tam bezpečne. Prostredie otca oceňuje, ale nedala by mu prednosť pred prostredím matky. Obťažne si vybavuje pozitívne zážitky s otcom, prevláda tendencia negovať všetko čo sa týkalo zážitkov s otcom. Zdôrazňuje, že čas trávený s otcom bol príjemný len do doby, pokiaľ ho rešpektovala, poslúchala, vyhovovala mu. Keď prišlo obdobie jej odmietania, pretože bola staršia, otec sa k nej začal správať negatívne. Najradšej si spomína na chvíle strávené s matkou u babky a dedka, kde je záhrada, veľký plot, cíti sa tam šťastne, tam je zo všetkého najradšej. Posledne strávenú dovolenku s otcom má tendenciu hodnotiť skôr negatívne, správanie otca bolo podmienené tým ako sa správala k jeho manželke X., o nej hovorí skôr negatívne. Dovolienky s otcom, šantenie vo vode, večerné disco vníma ako príjemné aktivity, ale nie podmienené prítomnosťou osoby otca. Aj ďalšie aktivity, víkendy v S. W. Q. U. V., kino, aguparky nesúviseli s jej vzťahom k otcovi. Je u nej jednoznačne prítomný strach z otca, z jeho psychického nátlaku, má pocit, že otec ju nechápe, nerozumie jej, nemá ju rád, má obavu, že by ju otec niekam odviezol. Má jediné želanie, aby im dal otec pokoj. V prítomnosti oboch rodičov sa túli k matke, na rozprávanie otca reaguje krikom, plačom, otáča sa k nemu chrbtom, zakrýva si oči, hlasito odmieta sa na otca pozrieť a komunikovať s ním. V prítomnosti matky sa správa spontánne, bezprostredne. Otcovi na SMS neodpovedá a nedvihne mobil, lebo nechce, bojí sa, že na ňu nakričí. Nevie prečo volá políciu, prečo ju chce tomu vystavovať, pri konfrontácii s políciou cíti hnev a bezmocnosť. Neverí v úprimnosť slov otca, má pocit, že otec ju nemá rád, je k nej nadmerne kritický, neoceňuje ju. Bezpečne sa cíti u babky, majú tam psov a ploty, v byte ju môžu policajti ľahko zobrať. Najviac dôveruje mame a babke, nebojí sa im zdôveriť. S osobou otca je spojený pocit, že ju oklamal alebo sklamal. Je si vedomá svojich kvalít a predností, ktoré otec neoceňuje, nie sú u nej prítomné znaky zníženej sebadôvery, nemyslí si, že nie je dosť dobrá. Má silnú túžbu po sebarealizácii, úspešnosti, v čom ju podporuje celá rodina matky, kde sa cíti bezvýhradne akceptovaná. Aktuálne dlhodobé prežívaná frustrujúca situácia, kedy sa cíti nadmerne ohrozená v pocite bezpečnosti, negatívne vplyva na jej aktuálny psychický stav. Jej reaktivita je v zvýšenej miere ovplyvnená zvýšeným emocionálnym prežívaním a špecifikami fyzického veku. V komunikácii s otcom je u maloletej dominantné odmietanie otca, verbálne aj neverbálne, otcova iniciatíva je značne konfrontačná. Aktuálne je medzi nimi výrazné psychické napätie, ktoré bráni adekvátnej obojstrannej komunikácii. Vyhrotené situácie prehľbujú jej odpor k otcovi. Jednoznačne vznikajú v dôsledku neschopnosti otca meniť postoje, prístup a formu

komunikácie s maloletou, ktorá na nadmerný tlak otca má sklon reagovať vzdorom. Myslí si, že otec s ňou nie je spokojný, nemá ju rád a ona má pritom veľa diplomov.

Po vykonanom dokazovaní súd vo veci rozhodol dňa 26.6.2012 tak, že styk otca s mal. W. zakázal. Na základe návrhu matky osobne podanom dňa 28.6.2012 súd doplnčiacim rozsudkom č.k. 20P/342/2010-252 zo dňa 30.7.2012 rozhodol o tom, že rozsudok je predbežne vykonateľný dňom doručenia účastníkom konania, keď sa stotožnil s dôvodmi matky, že ponechanie doteraz upraveného styku by bolo v rozpore so záujmami maloletej, spôsobilo by v jej psychike vážne negatívne následky, čo je konštatované i v záveroch znaleckého posudku súdnej znalkyne PhDr. Dagmar Tukovej a je tu reálne nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej ujmy.

Proti rozsudkom podal odvolanie otec osobne na súde dňa 16.8.2012. Navrhol odvolaciemu súdu, aby vydal uznesenie, ktorým rozsudky zruší a vec vráti prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (čl. 255-256). Matka osobne podala vyjadrenie k odvolaniu dňa 28.8.2012 a navrhla rozsudky ako vecne správne potvrdiť, tvrdenia otca sú len účelové so snahou dosiahnuť zrušenie rozsudkov (čl. 259-260). Kolízny opatrovník vyjadrenie osobne podal dňa 13.9.2012, nesúhlasil s odvolaním otca a trval na potvrdení rozsudkov, stotožnil sa so závermi znaleckého posudku (čl. 268). Krajský súd v Žiline uznesením sp.zn. 9CoP/96/2012 zo dňa 15.11.2012 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie (čl. 273-277). Dospel k záveru, že tunajší súd nevykonal dostatočné dokazovanie, jeho rozhodnutie je možné považovať za predčasné. Založil ho najmä na výsledkoch znaleckého dokazovania vykonaného ustanovenou znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, dospelých a poradenská psychológia, ktorá v závere znaleckého posudku jednoznačne zastala názor, že nie je vhodné presvedčať mal. W. o potrebe stretávania sa s otcom a pre jej harmonický vývin považovala za nevyhnutné ukončenie aktuálneho stavu, ktorý je plný konfrontácií, negatívnych podnetov s vysokým rizikom u maloletej dekompenzácie osobnosti so somatizáciou stavu. Odvolací súd zastal názor, že bolo potrebné minimálne súdnu znalkyňu vypočuť na pojednávaní, dať jej priestor, aby vysvetlila, na základe akej metódy skúmania dospela k tomu, že maloletá nie je vo vzťahu k otcovi, či už priamo alebo nepriamo ovplyvňovaná druhým rodičom. Tiež znalkyňa dostatočne nevysvetlila akými postupmi, testami alebo technikami k záverečnému úsudku o osobe otca, resp. matky dospela, prečo pristúpila k detailnému opisu momentálneho správania sa otca počas vyšetrenia, namiesto vyhodnotenia jeho povahových čŕt na základe určitých postupov, testov, iných použitých techník, čím preniesla do posudku svoje subjektívne pocity z osoby otca bez toho, aby jeho osobnosť vyhodnotila z hľadiska konkrétnych vyšetrovacích metód. V danom prípade je potrebné vypracovať kontrolný znalecký posudok zo strany psychiatra muža tak, aby sa umožnil súdu širší pohľad na vec, zvýšil sa pocit objektívnosti v zistenom skutkovom stave premietnutom v konečnom rozhodnutí o veci, dodržal sa princíp rovnakého zaobchádzania. Bude potrebné najmä opísané povahové vlastnosti otca podrobiť skúmaniu jeho osoby v tom, či je vôbec vhodné, aby sa s maloletou stykal, či skutočne jeho autoritatívnosť a impulzívnosť mohli vyvolať u nej tak negatívne zážitky, že dospela vo vzťahu k otcovi do súčasného štádia, či skutočne nie je, či už priamo alebo nepriamo ovplyvňovaná inými osobami, či kritika, nároky otca na jej osobnosť mohli samé o sebe vyvolať u nej tak závažné odmietavé emócie, aké momentálne prežíva. Je potrebné v aktuálnom štádiu odcudzenia zväžiť, či nie je vhodné použiť mediáciu, resp. či by nebolo možné styk realizovať za prítomnosti psychológa a uprednostniť i prípadne iné možnosti realizácie styku pred jeho úplným zákazom. K týmto okolnostiam sa znalkyňa nevyjadrila, ponechala bez povšimnutia, že styk otca s maloletou sa v poslednej dobe ani nerealizoval pravidelne, napriek tomu u maloletej zanechal hlboko neurotické stopy. I z tohto pohľadu bude potrebné zamerať pozornosť na skutočný dopad pôsobenia otca, resp. iných osôb v okolí maloletej na jej psychiku.

Matka osobne dňa 6.2.2013 podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala dočasne až do právoplatného skončenia veci zakázať styk otca s maloletou dcérou W. U. A. (čl. 294-298). Uviedla, že je vedené konanie o zákaze styku otca s maloletou, kde súd rozhodol rozsudkom dňa 26.6.2012 a rozhodol aj o predbežnej vykonateľnosti. Krajský súd v Žiline rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, zastal názor, že je potrebné vypracovať kontrolný znalecký posudok zo strany psychiatra - muža tak, aby sa umožnil súdu širší pohľad na vec. V dôsledku tohto rozhodnutia platí toho času úprava realizácie styku otca s maloletou podľa rozsudku zo dňa 14.12.2007 sp.zn. 16P/140/2007 každý nepárny týždeň od piatku do nedele, počas vianočných sviatkov, jarných a letných prázdnin. Mala zato, že ak by sa styk otca realizoval, znamenalo by to pre dcéru navrátenie do predchádzajúcich veľmi vyhrotených a stresujúcich situácií, jednoznačne narušenie jej psychickej a emocionálnej rovnováhy, ktorú sa jej od júla do obdobia spreď Vianoc podarilo sčasti stabilizovať. S otcom sa dcére spájajú

negatívne prežívania a pocity, odmieta sa s ním nielen stretávať, ale nechce s ním ani telefonicky komunikovať. Má k nemu jednoznačne extrémne negatívny vzťah, čo potvrdila svojimi osobnými výpoveďami a pohovormi s viacerými pracovníčkami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, ktoré boli na základe sťažností otca viackrát menené, ako aj na základe psychodiagnostického vyšetrenia u Mgr. Vantarovej. V jej správe je konštatované, že jej chýba od otca pozitívna pozornosť, prirodzený záujem, trezrlivosť, zmysluplné aktivity, schopnosť ju potešiť a povzbudiť. Prevláda v nej pocit, že je otcovi protivná, že chce, aby sa výzorovo zmenila a keďže nespĺňa jeho predstavy, ňou pohŕda. Je pre ňu ťažké sa vyznať v jeho správaní, v ktorom absentuje schopnosť akceptácie, odpustenia, ťažko znáša pretrvávajúce napätie, stres, obavy, neistotu z toho, čo bude v jej súkromnom živote nasledovať. Už v roku 2007 sa uskutočnilo psychologické vyšetrenie, kde Mgr. Vantarová konštatovala, že opakované vystavovanie dcéry napätým vzťahom v rodine, ktoré mávajú dramatický a stresujúci priebeh, prispieva k vzniku duševnej nepohody, neistoty, nepokoja. Svoj odmietavý postoj dcéra vyjadrila aj v konaní 12P/303/2012 svojou osobnou výpoveďou do zápisnice dňa 16.3.2012. Krajnosť, vyhrotenosť situácie je jednoznačne potvrdená aj v znaleckom posudku, ktorý vypracovala znalkyňa z odboru psychológie, odvetvia klinická psychológia detí, dospelých a poradenská psychológia PhDr. Tuková. Je u nej jednoznačne prítomný strach z otca, z jeho psychického nátlaku, pocit, že ju otec nechápe, nemá rád. V závere posudku jednoznačne

vyslovila názor, že nie je vhodné presviedčať mal. W. o jej povinnosti stretávať sa s otcom, pre harmonický vývin je nevyhnutné ukončenie aktuálneho stavu, ktorý je plný konfrontácií a negatívnych podnetov a potvrdzuje, že je tu vysoké riziko dekompenzácie osobnosti so somatizáciou stavu, nie je žiaduce ďalej mal. W. konfrontovať s danou situáciou. Má extrémne vysoké sociálne cítenie, má svoj názor, ktorý je nemenný a z tohto pohľadu možnosť ovplyvňovania kýmkoľvek je minimálna. Napriek tomu, že bol upravený styk, realizoval sa v priebehu rokov len sporadicky, v roku 2010 boli spolu asi päť krát, v roku 2011 dva krát a v roku 2012 štyri krát, odohrával sa za prítomnosti polície, čo značne vyhocovalo situáciu a bolo traumatizujúcim zážitkom pred dcéru. Dňa 21.12.2012 a 1.2.2013 sa otec dožadovoval styku napriek tomu, že nemala k dispozícii žiadne rozhodnutie, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline jej bolo doručené dňa 4.2.2013. Bola nútená privolať hliadku PZ, ktorá celú záležitosť ukončila. Majú dcéra i ona obavy z toho, že otec požiada príslušné úrady o vydanie pasu pre mal. W. a vycestuje s ňou do Saudskej Arábie a nechá ju tam u svojich rodičov. V tomto zmysle sa otec v minulosti viackrát vyjadril. Dôsledkom toho sú výrazné pocity strachu a ohrozenia, obáva sa ísť sama von, doma neustále kontroluje vchodové dvere, či sú riadne zamknuté. Uznesením o nariadení predbežného opatrenia č.k. 20P/342/2010-317 zo dňa 8.3.2013 súd dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej zakázal styk otca s mal. W.. Proti uzneseniu podal osobne na súde dňa 20.3.2013 odvolanie, žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a návrh zamietol v celom rozsahu a svojim právnym názorom prispel k zákonnému postupu prvostupňového súdu v súvislosti s riadne podanou a odôvodnenou námietkou zaujatosti. Odvolací súd uznesením sp.zn. 10CoP/43/2013 zo dňa 24.5.2013 uznesenie potvrdil. Konštatoval, že z postupu okresného súdu je zrejmé, že sa riadi usmerneniami a intenciami odvolacieho súdu. V prejednávanej veci je nepochybne osvedčené, že aktuálne skutkové okolnosti sú diametrálne iné ako tie, z ktorých vychádzali súdy v minulosti pri určení rozsahu a spôsobu stretávania maloletej s otcom. Osobitne je odlišný postoj maloletej, ktorá je vo veku, kedy dostatočne jasne dokáže formulovať vlastné stanoviská a názory, bez ohľadu na ich vecnú správnosť, resp. opodstatnenosť. Z jej vyjadrenia aj pred súdom je zrejmé a osvedčené, že sa vôbec nechce kontaktovať s otcom, ani telefonicky. Z jej vyjadrenia, korešpondujúceho i so zisteniami znalkyne, vyplýva strach a stres z možného stretnutia s otcom. V tejto súvislosti je významným zistenie, že v správaní, postojoch a názoroch maloletej nebolo zistené ovplyvňovanie zo strany matky, príp. inej osoby v neprospech otca, ktorý záver nespochybnil ani otec. Uvedené okolnosti sú dostatočné na vykonanie dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi. Je možné aktuálne aj uzavrieť, že nie je daný dôvod na vylúčenie konajúcej sudkyne z prejednávania a rozhodovania, nebol preukázaný, či aspoň osvedčený žiaden relevantný vzťah zákonnej sudkyne k účastníkom. Obsahom námietky zaujatosti boli len okolnosti spočívajúce v postupe súdu v konaní, v ktorom prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Súd pokračoval v konaní, doplnil dokazovanie o vypočutie matky, otca, ich právnych zástupcov, kolízneho opatrovníka a mal. W. (čl. 429-436, 480-487, 514-516, 563-573, 606-607, 615-622), o kontrolné znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých Mgr. Františkom Nociarom vo forme znaleckého posudku č. 70/2013 zo dňa 7.12.2013 (čl. 365-409), o jeho vypočutie na súde, o vyjadrenie matky k posudku zo dňa 26.2.2014 (čl. 424-426) a o priestupkové spisy ČVS: ORP-P-237/OPP-10-2011, ORP-P-348/OPP-10-2011, ORP-P-14/OPP-10-2011, ORP-P-1232/OPP-10-2010, ORP-P-381/OPP-10-2011

a ORP-P-1238/OPP-10-2010. Návrh matky o vykonanie dokazovania vypočutím PhDr. Dagmar Tukovej zamietol, keď bola vyčiarknutá zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov rozhodnutím zo dňa 3.2.2015, vo svojich vyjadreniach zotrvala na záveroch znaleckého posudku, v kontakte s maloletou nebola odo dňa 27.2.2012, pričom jej znalecký posudok nie je rozhodujúci dôkaz pre rozhodnutie vo veci, ktorým je kontrolný znalecký posudok znalca - muža, jeho vypočutie na pojednávaniach, tiež pohovor s maloletou dňa 2.4.2015.

Matka na pojednávaniach uviedla, že otec až do vydania uznesenia o zákaze stretávania sa dožadoval stretnutia s dcérou, ale nie každý druhý víkend ako mal určené, a to napriek tomu, že vedel, že sa s ním nechce stretávať. Neberie to otec vážne, že to sama odmieta, rovnako telefonický kontakt alebo kontakt cez facebook. Navrhol jej v SMS-ke dňa 31.1.2014 sedenie u psychológa, zaujímal sa ako sa W. má a aké mala vysvedčenie. Na narodeniny sa chce s ňou telefonicky rozprávať, ale na meniny si za 4 roky nespomenul. Pohľad otca sa vôbec nemení, nechce pripustiť, že niekde robí chybu, aj keď mu to dcéra povedala a len nástojí na tom, že sa bude domáhať svojho práva, nehľadí na dcéru, na jej potreby, ako celú situáciu vníma a ako tým trpí, ani raz nepripustil, že by urobil chybu i on. Ani raz nespomenul, že dcéra takto trpí, že mu je to ľúto, neustále sa dožaduje len jeho práv a ich povinností. Nie je pravda, že zákaz styku je podmienený zvýšením výživného, lebo to bolo stanovené len jediný krát v roku 2006, keď mala W. X rokov. Keď nastupovala do povinnej školskej dochádzky, požiadala o zvýšenie, nebolo jej vyhovené, otec bol dobrovoľne nezamestnaný. Potom požiadala o zvýšenie, keď išla na druhý stupeň, čo bolo v roku 2010. Dňa 27.6.2014 v deň vysvedčenia bola s dcérou a rodinou osláviť tento deň v centre mesta, otec s manželkou sa presúval okolo nich, ale nebol schopný maloletú ani pozdraviť, ani jeden z nich nepozdravil. V ten deň sa dožadoval informácie ohľadne vysvedčenia cestou sms-ky, bol informovaný, žiadal o stretnutie. Otec neustále poukazuje ako ona bráni styku, bojí proti otcovi, ale už od roku 2010 sú dokladované rozhovory, ktoré samostatne previedli kurátorky, sú súhlasné s tvrdením znalcov, kde sa jednoznačne preukázalo, že sama jednoznačne odmieta akýkoľvek kontakt s otcom a aj to zdôvodňuje. Nezaoberá sa tým, ako sa ona snaží s dcérou komunikovať, že by to mala skúsiť, či sa nechce stretnúť na chvíľočku alebo k telefónu. Vtedy sa dcéra stiahne do seba, nechce sa o tom s ňou rozprávať a končí tým, prečo jej to stále robí, trvá aj celý deň, kým sa začne spontánne prejavovať. Odmieta vôbec komunikáciu o možnom styku, aj telefonický kontakt. Reakcie otca sú obviňovania, v žiadnom prípade nie je schopný, ani ochotný rešpektovať jej názor. Situácia riešenia je veľmi ťažká, snaží sa so W. rozprávať, nie je to jednoduché, celá situácia ju privádza do nervóznosti, je výbušná, neustále opakuje, aby sme jej dali už pokoj. Aj kurátorky sa ju snažili priviesť k nejakému kontaktu s otcom, aj pri nich to jednoznačne odmieta. Dlhodobu sa bránila používať facebook, musí mať prima kartu na mobil, aby otec nezistil jej číslo. Bojí sa, že nastane situácia, že každé dva týždne budú k nim chodiť policajti. Posun je v tom, že sa nebojí chodiť von, s kamarátkami do mesta, sama chodí na krúžky, čo predtým odmietala. V nedeľu 24.5.2015 ju otec požiadal o stretnutie W. s jeho bratom, ktorý prišiel na Slovensko, bola to prvá žiadosť o kontakt jeho rodiny s maloletou. Dcéra súhlasila s facebookovým kontaktom, neskôr ju o stretnutie požiadala osobne brat a uskutočnilo sa dňa 26.5. v McDonalde za jej prítomnosti a prítomnosti brata otca, jeho manželky, ich X-ročného syna, prebiehalo asi dve hodiny v angličtine, dcéra jej prekladala, čo sa hovorilo. Na záver uviedla, že je jej veľmi ľúto, že dcéra má z detstva spomienky len na psychológov, policajtov, súdnych znalcov a neustále je zaťažovaná riešiť nejakú situáciu. Otec uviedol, že čo matka rozpráva je veľký blud. Na termíny chodil s policajtom alebo im volal, aby urobili zápis, že chodil v jeho termínoch. Je jeho ústavné právo, že sa chce stretnúť so svojou dcérou, rovnako domáhať sa ho na súde, sú to len jeho práva, nič navyše. Že sa nestretáva s dcérou od roku 2009, je len vďaka tomu čo sa deje, lebo matka poruší zákon a nikto nie je nad zákon, aj keď ona má kontakty, čo už vie. Podala na neho už dva krát, v roku 2006 a v roku 2012, trestné oznámenie o vyhrážaní a likvidácii, čo neprešlo. Na narodeniny alebo na Vianoce sa chce s dcérou stretnúť a dať jej osobne darček, neverí, že matka jej darček dá a posielat' ho poštou, keď žijú v jednom meste, nevie pochopiť. Neverí, že jeho prítomnosť pri nej je taká katastrofálna, že ju matka musí chrániť. Nie je alkoholik, gambler, mafián či drogist, ale čestný človek, lekár a chce len vymáhať svoje práva stretávať sa s dcérou. Konečne psychológ potvrdil o matke, že má sklony na porušovanie zákona, že je konfliktný typ človeka. Vie, že dcéra má po štyroch rokoch toľko negatívnych vecí, čo jej natlačila matka do hlavy, ale stojí si za slovom a je ochotný sa s ňou stretávať v prítomnosti psychológa, psychiatra, sociálnej pracovníčky, hocikoho, len nie matky a jej rodiny. Je tu ich snaha, aby prišiel o dcéru a to všetko preto, že odmietol dať na výživné 350 Eur, čo bolo v septembri 2009, kedy matka o to požiadala. Matke povedal, že čo chce robiť s dcérou, keď bude veľká, lebo mala nadváhu a mala strašne zlé návyky výživy. Tiež bola jeho požiadavka o test DNA, čo bolo hneď

zamietnuté, ale pre neho je otázka ako k tomu mohla prísť W.. Posledné štyri roky je jeho vzťah s dcérou nulový vďaka matke a zákaze styku. Ako bolo predbežné opatrenie, prestal za dcérou chodiť, i keď to bolo nesprávne a nespravodlivé rozhodnutie. Nemá ho čo mrziť, lebo to nespôsobil, resp. ho mrzí, že dcéra nemá otca a žije bez neho vďaka správaniu a tlaku matky a od nej nepočul, že ju mrzí, že dcéra je smutná, že má smutné statusy na facebooku, že nikto jej nerozumie. Musel vypátrať za akým menom je na facebooku. Dcéra mala problémy s nadváhou, najviac sa to prejavilo v roku 2009, kedy boli na dovolenke a aj 20 krát denne sa ho vypytovala, či z toho vyrastie a jeho odpoveď bola, že áno, že bude krásna, len musí upraviť životosprávu a prestať jesť nezdravé veci, nikdy jej nepovedal, že by mala ísť na liposukciu, je to len výmysel matky. Na sms-ky dostáva od matky odpoveď na druhý deň, čo poukazuje aký má záujem s ním komunikovať čo sa týka dcéry. K tomu, že matka bráni stretnutiu, má videonahrávky. Matka zabúda, že spor začal, keď mala dcéra X rokov, vtedy sa dá manipulovať s dieťaťom a uverí, že jeho otec je zlý chrapúň, lebo to on stále počúval, ako o tom matka rozprávala o ňom. Dcéra má XX rokov, je ovplyvnená matkou a jej mocou, nátlakom a ten stav už nezmení ani on, ani nikto, kým matka nezmení jeho chovanie k nemu ako k otcovi. O povolenie stretnúť sa s dcérou hľadá formou sms-iek kvôli tomu, aby to mal všetko zdokumentované. Cez telefón volať nebude, lebo nevie čo si na neho matka vymyslí, už ho dvakrát obvinila z ohrozenia na živote, doteraz to nebolo dokázané. Keby on nechcel, aby sa dcéra stretla s matkou, tiež by jej rozprával kadejaké veci, aby sa s ňou nestretla, čo iste matka robí v jeho prípade. Pozná ju, žil s ňou 13 rokov a vie, že dokáže manipulovať s ľuďmi. Ako má dokázať, že sa zmenil k dcére, keď sa s ňou nemôže stretnúť vďaka zákazu styku od roku 2009. Zotrvával na tom, že matka je nanič, že je jej hanba ako sa správa. Nemá to nič spoločné s dcérou, ktorú si váži a nikdy nepovedal na súde, že je hlúpa, tučná a škaredá. Chce dcére niečo kúpiť, čo odmieta jej matka, že ona si kupuje veci sama, má svoj vkus. Matka zamietla aj jeho návrh, že môžu ísť hocikedy do obchodu a kúpi si čo chce. S bratom sa stretla na jeho žiadosť, videli sa aj v Egypte, keď mala W. I. roky. Súhlasil, že to bude bez jeho prítomnosti a za prítomnosti matky, lebo bolo pre neho prioritou, aby sa stretli, aby ju videla jeho rodina. Volala aj s jeho matkou cez videohovor na mobile, obidve plakali, aj sa fotili, bolo to pekné stretnutie, brat bol šťastný, rovnako ako on. Dozvedel sa od cudzích ľudí, že dcéra bola v Anglicku, v tom ju podporuje, ale si myslí, že ako otec by mal o tom vedieť, ak by sa niečo stalo, je to totálne nezodpovedné zo strany matky, je jej otec či to matka chce alebo nechce. Z bytu neodišiel, ale bol vyhodený pred Vianocami v roku 2005 a dôvodom rozchodu bolo, že si našla matka milenca, keď on chodil zarábať peniaze do Anglicka. W. nevie strašne veľa vecí a bohvie čo jej matka rozpráva. Na záver požiadal a poprosil, aby sa mohol stretávať so svojou dcérou, nevidel ju už šesť rokov, bol milo prekvapený, keď ju videl u znalca, ani ju po toľkých rokoch nespoznal.

Kolízny opatrovník uviedol, že každá kolízna opatrovníčka hájila záujmy maloletej, prezentovala jej názory a postoje, výmena pracovníčok je vecou personálnych zmien úradu. Opätovne vykonali osobný pohovor s maloletou dňa 23.6.2014, jej názory sa stotožňujú so závermi znaleckého posudku. Je pre ňu silno emotívne, až negatívne sa konfrontovať s otcom, má stále z neho veľký strach, keby bolo na nej, nechcela by sa s ním už vôbec stretnúť. Keď raz bude dospelá, chcela by si s ním dohodnúť jedno stretnutie, aby sa ho mohla opýtať, prečo jej zničil celé detstvo. Z prítomnosti na poslednom pojednávaní sa ospravedlnil, dal súhlas s pojednávaním bez jeho prítomnosti. Uviedol, že sa stotožňuje so závermi znaleckých posudkov. Zastáva názor, že vyhrotené situácie mal. W. s otcom majú silný negatívny vplyv na maloletú, ktorá samostatne vyjadrila svoj názor, ktorý potvrdili aj znalecké psychologické posudky. V súčasnosti nie je pre ňu žiaduce akokoľvek ju konfrontovať s otcom a preto doporučil vyhovieť návrhu matky a styk otca s maloletou zakázať.

Právny zástupca matky v záverečnej reči poukázal na to, že je mu ľúto, že otec nemieni zmeniť svoj postoj a rešpektovať slobodnú vôľu svojej vlastnej dcéry, ktorá je natoľko vyspelá, že má svoj názor a tento názor si vie sama presadiť. Toto konanie nie je len o dokazovaní, či sa niečo stalo alebo nestalo, ale najmä o vzťahu medzi otcom a jeho dcérou. Táto dlhodobá odmieta styk s otcom, nerešpektovanie tejto jej vôle by vážne narušilo jej emocionálnu a psychickú rovnováhu. Znalec uviedol, že nie dlhodobé odlúčenie je dôvodom odmietavého postoja maloletej k otcovi, ale práve naopak, jej odmietavý postoj je dôvodom odlúčenia. Taktiež uviedol, že nie je vhodné ju k čomukoľvek nútiť. Z vývoja histórie možno badať, že tento svoj postoj nemení počas celého konania, ktoré trvá už od roku 2010. Zo záznamov v spise úradu práce z roku 2011 vyplýva, že otec svojou dcérou pohŕda, zo záznamu základnej školy z novembra 2011 vyplýva, že sú zmeny správania k horšiemu, na otázky týkajúce sa otca, odpovedá vyhýbavo, rozplakala sa zo strachu, čo bude, keď otec znovu príde, otca sa bojí. Z výsluchu dňa 16.3.2012 na súde v konaní sp. zn. 12P/303/2010 vyplýva, že sa bojí otca, tento ju vydiera, má z neho stres, vždy keď sa blížilo stretnutie, bolelo ju brucho, až kým neodišiel. Chce, aby im s mamou dal

pokoj, nechce k nemu chodiť, s mamou majú vlastný život. Otec jej povedal, že sa vzdá otcovstva a nebude nič platiť. Postoj maloletej sa nezmenil ani pri prvom znaleckom dokazovaní v roku 2012, ani pri ďalšom v roku 2013 a je spôsobený najmä postojom otca, nezmenil sa jej postoj ani dnes ako to vyplýva zo záznamu z pohovoru dňa 2.4.2015.

Ešte predtým ako bol predbežným opatrením styk otca zakázaný, tento v minulosti ho využíval len sporadicky, stávalo sa, že päť až šesť mesiacov nejavil záujem. Nerešpektoval ju a svojím správaním spôsobil potrebu návštevy psychologičky. Matka, ktorej bolo dieťa zverené do výchovy, zaň zodpovedá a pokiaľ dcéra bude chcieť, nebude jej styk s otcom zakazovať. Je na ňom, aký vzťah si vytvorí, avšak prenasledovanie a vydieranie tou cestou nie je. Správanie sa otca na pojednávaniach, pred psychológmi sú dôkazom jeho arogancie, pohrdania voči všetkým. V zmysle § 25 ods. 3 Zákona o rodine je v záujme dieťaťa, aby súd styk otca zakázal, tieto závery sú podporené prvým znaleckým posudkom, kde sa uvádza, že nie je vhodné presviedčať maloletú o potrebe stretávania sa s otcom, vzťah otca k dcérou vyznieva skôr formálne a dcéry k otcovi záporne, W. má extrémne vyspelé cítenie a ovplyvňovanie kýmkoľvek, teda i matkou, je minimálne. Odmieta nielen stretávanie sa s otcom, ale aj komunikáciu s ním. Zo znaleckého posudku z roku 2013 okrem iného vyplýva, že vo vzťahu medzi otcom a maloletou sa dosť realizuje egocentrizmus otca, W. opakovane vyjadruje pranie nestýkať sa s otcom, jeho chovanie a správanie zanechali negatívne následky postoja k nemu. Otec svoj postoj nemení a za všetko obviňuje matku. V celom rozsahu zotrval na návrhu a aby bol styk otca s maloletou zakázaný.

Právny zástupca otca v záverečnej reči uviedol, že znalecké dokazovanie vykonané PhDr. Tukovou je pre účely rozhodnutia nepoužiteľné, nakoľko jeho závery boli obsiahnuté v rozhodnutí z roku 2012 a pre odvolací súd neboli dostatočné, za správne považuje argumentovať nanajvyš znaleckým posudkom č. 70/2013.

Pokiaľ je otec obviňovaný z toho, že maloletá chodí po psychológoch, súdnych znalcoch, je potrebné si uvedomiť, že nie otec podával návrh, ale matka a nie otec je zodpovedný za to, že konanie trvá piaty rok, konštatoval to i Ústavný súd SR vo svojom náleze, otec konal vždy v rámci zákona. Mal právoplatný rozsudok o tom, kedy sa môže s dcérou stykať a v roku 2009 sa zmenilo, že neakceptoval požiadavku matky na výživné 350 Eur a už bol problém so stykaním sa. Obrátil sa na súd s návrhom na výkon rozhodnutia, došlo k právoplatnému uloženiu pokuty matke, obrátil sa s návrhom na napomenutie matke, ktoré jej bolo právoplatne uložené, obrátil sa na políciu pre podozrenie z trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia. Postupoval v zmysle zákona ako rodič, ktorého druhý rodič vytláča z jeho postavenia, ktoré mu patrí. Napriek tomu je absolútne podriadenie sa zákonu na škodu a ešte sa aj v návrhu na predbežné opatrenie uvádza tvrdenie, že existuje neodôvodnená obava, že otec ako štátny občan SR, unesie dieťa do Saudskej Arábie. Neprekročil zákon a napriek tomu sa na takéto tvrdenie odvoláva návrh a na jeho dôvody uznesenie o predbežnom opatrení, ktoré platí takmer 27 mesiacov. To nie je predbežné opatrenie, ale rozhodnutie vo veci samej a súd by mal skúmať, či tieto dôvody trvajú a začať aj konanie ex officio. Ani toto nie je zákonný rámec.

Súdny znalec spomenul, že pokiaľ neexistuje vzťah dieťaťa a otca, je to na škodu dieťaťa a súd má skúmať záujmy maloletého prioritne. Skutočnosť narodenia dieťaťa neleží v moci človeka, dieťa človek dostáva a tým sa stáva rodičom. V obrovskej pestroste človeka ako druhu existujú rozdiely vo fyzickom zjave, aj v charakterových vlastnostiach, jeden je kľudný, jeden prchký atď.. To však neznamená, že niekto získava nad druhým prevahu a môže ho súdiť. Každý človek sa determinuje ako samostatná osobnosť, v prípade jedináčika, ako je to tu, prioritne vo vzťahu k rodičom sa deti musia vyrovnávať s obrazom rodiča, ktorý v konečnom dôsledku je ich vlastným obrazom. Pokiaľ nie, v závažných dôvodoch, ktoré spočívajú v týraní, fyzickej hrozbe, odstránime rodiča. Dieťa začína žiť v umelom svete, v ktorom sa neučí vyrovnávať sa s problémami a zo vzťahu s druhými ľuďmi. V takejto bubline žije aj mal. W.. Nevie o kontaktoch otca, tak ako otec nevedel o tom, že jeho dcéra je v Anglicku v čase, keď tam bol aj on. To znamená, že bol osobou, ktorá v prípade nebezpečenstva mohla dcérou rýchlo pomôcť. Dôsledky tohto konania matky budú smutné, ale len jedinú logicky možné. Pokiaľ neakceptujeme rôznosť ľudských pováh, budeme chcieť žiť len v spoločenstve ľudí, ktorých si ja budem sám vyberať. Taký človek bude trpieť v práci, pretože tam budú ľudia, ktorých si nevyberá a v konečnom dôsledku bude trpieť aj v partnerskom vzťahu, pretože to nie je 50 rokov držania sa za ruky, ale v manželstve sa sľubuje aj v dobrom, aj v zlom a takýmto postojom uteká človek od tvrdeného zlého a je tu otázka, či aj potom toho ďalšieho človeka maloletej pomôže odstrániť zo života iná osoba. Nevie, či doterajší právoplatný rozsudok o stretávaní sa z roku 2008, je správny, ale jedno vie, že zákaz styku tým správnym modelom nie je. Vzhľadom k povahe konania súd môže rozhodnúť aj mimo návrh účastníkov konania, ale pre tento čas žiada návrh na zákaz styku zamietnuť.

Súdny znalec v znaleckom posudku zodpovedal na otázky súdu, ktoré boli obsiahnuté v prvom znaleckom posudku PhDr. Dagmar Tukovej a doplnené o otázky matky a otca, celkom to bolo 103 otázok. Pre vypracovanie boli ako podklady použité výsledky pozorovania posudzovaných, rozhovor s nimi, analýza výsledkov použitých projektívnych a psychometrických psychodiagnostických metód, dostupná zdravotná dokumentácia posudzovaných a spisový materiál celého spisu. Vlastné psychologické vyšetrenie bolo realizované tak, že najskôr bol prevedený samostatný rozhovor a vyšetrenie s otcom, potom spoločný rozhovor všetkých zúčastnených v ambulancii, následne rozhovor a vyšetrenie s maloletou a rozhovor za účasti maloletej a otca, potom krátky rozhovor s dieťaťom a matkou a samostatne rozhovor a vyšetrenie s matkou. K zvolenému postupu na pojednávaní uviedol, že zvolenie postupu a metód je plne v jeho kompetencii a zvolený postup bol čisto vedený praktickými skutočnosťami, keďže vyšetrenie trvá niekoľko hodín. Všetci boli predvolaní do Ambulancie klinickej psychológie na Kuzmányho nábreží 28 vo Zvolene na jeden deň 12.11.2013, každý na inú hodinu. Najprv predvolal otca, aby maloletá nemusela absolvovať celý čas vyšetrenia, ale len v nevyhnutnom časovom obsahu. Ak pri vyšetrení vyvstanú otázky, ktoré je potrebné overiť od druhej strany, rozhovor pokračuje aj s druhou stranou. Z takto vykonaného znaleckého dokazovania ustálil nasledovné:

Pri vlastnom psychologickom vyšetrení otca použil metódu pozorovania počas vyšetovania, rozhovor, ROR, EPQ-R, kresba postavy (čl. 385-388). Na ich základe konštatoval, že v osobnostnom profile sa u neho prejavuje vyššia miera egocentrizmu, zamerania na vlastnú osobu a vlastný pohľad na veci a na svet okolo seba a z toho vychádzajúce subjektivistické hodnotenie situácie a faktov. Zvýraznené sú ambície, ktoré sa snaží dosahovať. Vo vzťahu k ľuďom býva za bežných okolností kooperujúci, ale aj pri najmenšom nesúhlase alebo nesúlade sa stáva kritický, pri pretrvávajúcich problémoch vzťahovačný, pomerne rýchlo sa dostáva k sebaapresadzovaniu. Vytvára primeraný počet sociálnych kontaktov, vzťahy s blízkymi osobami sú dostatočne emočne sýtené. Často si kvôli spomínaným negatívam nedokáže dlhodobo udržať kvalitné vzťahy. Prejavuje sa tendencia ukazovať sa v sociálne lepšom svetle, zastierať svoje skutočné pohnútky a negatívne stránky. V sebaobrazu sa objavuje vyššia miera sebavedomia a sebahodnotenia. Vo vôľovej a motivačnej sfére sa odzrkadľuje tendencia ísť cestou ľahšieho odporu. Myslenie je s primeraným asociačným prísunom, kognitívny (poznávací) výkon je na dobrej úrovni, úroveň analýzy a syntézy dovoľuje vytvárať primerané úsudky, ktoré sú však často subjektivisticky sýtené. Výrazné emočné stavy a záťaž negatívne ovplyvňuje kognitívny výkon. Emotivita (silné citové vzrušenie, citovosť, pohnutie, dojatie, rozčúlenie) je nestabilná s intenzívnym reagovaním na prežívané situácie. Výraznejšie emócie a pocity majú skôr kratšie trvanie, ale intenzívnejší priebeh, v ktorom pri emočnom napätí ustupuje racionálna kontrola. Pri emočnej záťaži sa môže objavovať nervozita, impulzivita a výbušnosť, niekedy v podobe verbálnej agresivity.

Pri vlastnom psychologickom vyšetrení matky použil metódu pozorovania počas vyšetovania, rozhovor, ROR, EPQ-R, kresba postavy, rovnako ako u otca (čl. 388-391). Jej osobnosť sa javí viac extravertovaná, senzitívna. Zvýraznené je vnútorné prežívanie, navonok však vystupuje v sociálne prijateľnom svetle. Na situácie, ako aj na ľudí a ich konanie je citlivá vo vzťahu so svojou osobou, môže sa objavovať vzťahovačnosť a subjektivismus. Svoju neistotu sa snaží prekryvať bagatelizáciou, veselosťou, odklonením pozornosti okolia. Tu je zrejma nezrelosť v zvládaní záťažových situácií. V sociálnych kontaktoch sa odzrkadľuje určitý odstup, aj keď sa navonok javí ako kooperujúca, predsa len si ponecháva svoj vlastný priestor, často rada určuje pravidlá podľa seba. Vzťahy s najbližšími osobami sú pomerne dobre emocionálne sýtené. V prípade sklamaní vo vzťahu alebo vytvorenia odstupu, či nepriateľstva, pretrváva u nej tento postoj dlhodobo, ťažko nadobúda novú dôveru k opačnej strane. V konaní a správaní sa často objavuje teatralita. V sebaobrazu sa prejavuje nižšia sebaistoť, sebahodnotenie je na pomerne dobrej úrovni. Myslenie je s primeraným prísunom asociácií s jednoduchšou variabilitou a zameraním na celok. Úsudky sú výraznejšie ovplyvnené prežívanými emočnými stavmi. K podaniu dobrého výkonu je potrebná silnejšia pozitívna emočná motivácia. Emotivita je nestabilná, citlivo reaguje na záťaž, stres, emočné reagovanie má vyššiu intenzitu. Takéto prežívanie ju zneisťuje, prežíva napätie a úzkosť. V záťažových situáciách sa môže objavovať impulzivita a agresívne reakcie. Emočné stavy majú spravidla dlhšie trvanie, emócie a city sú významným činiteľom vo vôľovej a motivačnej sfére a významne ovplyvňujú aj bežné fungovanie tým, že sa často orientuje podľa svojich emócií, citov, intuícii, menšiu úlohu zohráva racionalita.

Pri vlastnom psychologickom vyšetrení mal. W. použil metódu pozorovania počas vyšetovania, rozhovor, ROR, B.-J.E.P.I., test rodinných vzťahov (čl. 392-395). Maloletá mala v čase vyšetrenia XX

rokov a XX mesiacov, v telesnom vývine nie sú zrejme disproporcie, psychický zodpovedá úrovni včasného pubescentného vývinového stupňa. Vo vývine nie sú badateľné výraznejšie odchýlky či disproporcie, len v emočnej oblasti je prítomný neurotický vývoj, pravdepodobne vplyvom dlhotrvajúcej disharmónie vo vzťahoch a situáciách súvisiacich s rozchodom rodičov a konfliktu v oblasti starostlivosti a styku s dcérou. Mentálny vývoj je orientačne na úrovni fyzického veku. Nezrelosť osobnosti je primeraná veku, prejavuje sa v naivite v utváraných úsudkoch, názoroch a rozhodnutiach. Sociálne kontakty nadväzuje skôr v menšom počte, vytvorené vzťahy sú však dostatočne emočne sytené. Sebaobraz je znížený, sebahodnotenie a sebavedomie je na nižšej úrovni, objavujú sa pochybnosti o sebe a sebaapodceňovanie. Záujmová sféra sa primerane rozvíja. Myslenie je na dobrej úrovni, zodpovedá mentálnemu veku. Kognitívny výkon je na relatívne dobrej úrovni, uvažovanie je poznačené bohatým vnútorným prežívaním. Emotivita je nestabilná, pomerne rýchlo reaguje na podnety z vonkajšieho prostredia a narastá vnútorné napätie pri emočne zaťažujúcich témach, čo môže prerásť do výbušnosti. Intenzita prežívaných emócií je výrazná, v negatívnej aj pozitívnej zložke. Zvládacie mechanizmy osobnosti sú vzhľadom k veku nedostatočné na zvládanie stresových a záťažových situácií. Temperament je živý, vôľová a motivačná sféra je na primeranej úrovni.

Aktuálne vývinové obdobie je prirodzene naplnené nestabilitou psychických procesov na úrovni sebaobrazu, či emočnej a citovej sféry, pretrvávajúcim konfliktom rodičov, je však negatívne smerované k výraznej emočnej a citovej záťaži, čo narúša jej zdravý osobnostný vývin. V tejto situácii sa výrazne orientuje na matku, u ktorej hľadá oporu, istotu a pochopenie. Na druhej strane, vplyvom situácie s celým jej kontextom, sa odkláňa od otca, ktorého považuje za zdroj konfliktov a postupne sa pred ním uzatvára, odmieta ho, odmieta kontakt s ním a nemá záujem pracovať na úprave vzťahu. S tým súvisí aj jej negatívny hodnotiaci úsudok a výberovosť spomienok na súvislosti prežité s otcom v minulosti, ktoré stavia skôr do negatívneho svetla, prípadne sa odmieta zaoberať tými pozitívnymi. Deje sa to čiastočne nevedome, je tým zabezpečená určitá ochrana pred záťažou a stresom, ktorý nedokáže primerane zvládať, preto ho vytesňuje. K fixovaniu tohto negatívneho procesu prispieva aj pasivita matky, ktorá dcéru primerane neusmerňuje v zmysle objektívneho hodnotenia situácie a zbavenia sa averzie voči otcovmu správaniu a vedenie k uvedomeniu si potreby otca v jej živote a tým ponecháva priestor pre negatívny rozvoj vo vývine. Tento proces má však škodlivý účinok na jej osobnostný vývin v tomto období a deformuje jej citový a emočný vývin, pretože v nej pretrvávajú negatívne city a emócie, najmä hnev a nepriateľstvo voči otcovi a vytváranie závislého vzťahu na matke. Sama si s týmto problémom nedokáže poradiť a primerane ho zvládať, pravdepodobne bude potrebné, aby bola u nej realizovaná psychoterapia zameraná na zvládnutie tohto stavu, aby sa odstránili problémy, ktoré môžu do budúcnosti narúšať zdravý vývin osobnosti.

Vzťah mal. W. k matke je silne emočne a citovo ladený, prejavuje sa veľkou upätosťou na matku, zrejme je dôvernosť vzťahu. Vzťah matky voči dcére je tiež citovo a emočne silne sytený, správa sa voči nej hyperprotektívne, má potrebu nadmerne ju ochraňovať, primerane reflektuje jej potreby a záujmy. Otec má k dcére vytvorený citový vzťah, deklaruje záujem ho rozvíjať a napĺňať, prakticky sa však nerealizuje. Vo vzťahu sa dosť realizuje egocentrizmus otca. Vzťah dcéry voči otcovi je poznačený odstupom a odmietaním, deklaruje, že otca ani nemá rada, ale akceptuje ho ako otca. Chýba citové a emočné vyjadrenie vzťahu k otcovi. Vzťah rodičov je charakterizovaný nepriateľstvom, odstupom a snahou o získanie prevahy nad expartnerom. Komunikácia je konfliktná, nepriateľsky ladená so vzájomným vyčítaním vecí z minulosti a súčasného správania k dcére na obidvoch stranách. Otec vo vystupovaní voči dcére sa chvíľu správa direktívne, chvíľu ústretovo, čo pôsobí dosť zmätočne. Vyčíta maloletej odmietanie a to, že sa necháva ovplyvňovať matkou. Ponúka jej postupné napravovanie vzťahu cez občasné telefonáty, či posedenia v meste. Matke vyčíta, že dcéru ovplyvňuje voči nemu, má na neho neprimerané požiadavky na výživné, jeho stretávanie s dcérou podmieňuje vyšším výživným a zabezpečovaním materiálnych potrieb dcéry. Maloletá i matka popudzovanie proti otcovi popierajú, objektívne znalec takéto konanie nezistil, nedá sa to ani potvrdiť, ani vylúčiť. Nie je príležitosť na popudzovanie otca proti matke vzhľadom k tomu, že W. nie je dlhodobo v kontakte s otcom. Počas vyšetrenia otec dcére vyjadruje svoje presvedčenie, že matka na ňu negatívne vplyva proti nemu. Maloletá počas vyšetrenia opakovane vyjadruje prianie nestýkať sa s otcom, tak v samostatnom rozhovore, ako aj za prítomnosti otca a všetkých zúčastnených na vyšetrení. V súčasnosti matka dcéru na stretnutie neprehovára, lebo je otcovi styk zakázaný, v minulosti na prehováranie matky jej vyhovel a realizoval sa styk. Otec na jednej strane verbalizuje ochotu rešpektovať rozhodnutie dcéry nestretávať sa s ním, na druhej jej i matke toto vyčíta a uvádza, že svoje právo na stretávanie bude brániť právnymi prostriedkami. Z dlhodobého hľadiska je ochota rešpektovať a akceptovať súkromný život maloletej a jej matky, schopnosť realizovať ataky je otáznava, pravdepodobne je schopný zdržať sa atakov voči

nim. Verbálne akceptuje prania a záujmy maloletej, niektoré jej vyčíta, napr. že nerealizuje športové aktivity. Niektoré jej názory a myslenie akceptuje, niektoré spochybňuje, závisí to od toho, či sa zhodujú s jeho pohľadom na veci alebo nie. Počas vyšetrenia otec s dcérou komunikoval viac direktívne alebo so snahou presvedčiť ju, častejšie ju nepripustil k slovu, vstupoval do jej výpovede, nešlo o rovnocennú komunikáciu. Medzi rodičom a dieťaťom sa zväčša nerealizuje rovnocenná komunikácia, tu však otec bol nadmerne direktívny, dominantne presadzoval svoje názory. Vyhrcovanie situácie do krajnosti, neakceptovanie žiadneho iného názoru vychádza z ladenia jeho osobnosti, kedy potrebuje mať v komunikácii a vzťahu prevahu a dominanciu, očakáva súhlas protistrany, hodnotí vec subjektivisticky, len nedostatočne akceptuje názor iného, nezhoda názoru a konania iných ľudí v ňom vyvoláva napätie. Presadzovanie vlastných názorov je u otca dominantná črta osobnosti. Konfliktnosť a nekompromisnosť povahy a správania sa otca je významným prvkom v celkom stave situácie, ovplyvňujú ju aj mnohé ďalšie činitele.

Dlhodobou nemennou správou otca zapríčinilo u maloletej vytvorenie odstupov a odmietanie otca. Pri vynútených konfrontáciách, otcom privolávaných hliadkach polície sa maloletá cítila trápne, prežívala strach, odpor voči otcovi, následne smútok a žiaľ z celej situácie. Telefonické atakovanie v minulosti brala ako príkorie, prežívala strach z opakovania, neustále zasahovanie otca do jej života ju obťažovalo, vyvolávalo pocity strachu a bolo pre ňu nepríjemné. V minulosti stretnutia vnímala ako prirodzenú súčasť svojho fungovania, od určitého času prevládala nechuť a odpor voči stretnutiu s otcom. Otec skôr odmieta fakt, že by psychický a zdravotný stav maloletej bol následkom jeho neprimeraného konania a správania.

V tomto čase nie je vhodné neustále maloleť konfrontovať s jej povinnosťou stretávať sa s otcom, dieťa ani nemá povinnosť stretávať sa s rodičom. Bolo by vhodné možnosť stretnúť sa ponúkať a vplyvať na dieťa v zmysle, aby sa zbavilo nepriateľského naladenia voči otcovi, pretože toto nepriateľské naladenie môže narúšať jeho zdravý emočný a osobnostný vývin. Je potrebné, aby maloletá prežívala stabilný, vyrovnaný a spokojný život, preto konfrontácia so situáciou v zmysle konfliktu nie je vhodná. Tým, že situácia nie je vyriešená, nevyhnutne budú prichádzať situácie, kedy maloletá bude konfrontovaná a je potrebné, aby rodičia aj s ňou smerovali k vyriešeniu situácie. Direktívne vystupovanie a impulzívne konanie otca vo forme kričania či zvýšenia hlasu a emočne sýteného prejavu voči dcére a matke vyvoláva u nej pocity strachu, vzdoru a odstupov, frustrácie a hnev na otca, zanechali negatívne následky v postojoch. Nemá psychicky spracovanú situáciu vzťahu s otcom, realizovania styku s ním, v priamej konfrontácii je emočne napätá, nestabilná, plačlivá. V prípade urovnania konfliktu a zmeny prístupu otca, zmiernenia jeho direktivity a dominantného správania, je čiastočne schopný participovať na výchove a starostlivosti o maloleť. V súčasnosti však existujúce prekážky bránia takejto spôsobilosti.

Otec odmieta možnosť odviesť maloleť do zahraničia bez súhlasu matky, upozornil na administratívnu obtiažnosť možnosti. Matka ju neuvádza ako prioritne nebezpečnú. Vzhľadom k podmienkam ako manželstvo, práca, občianstvo otca na Slovensku, vek maloletej a jej postoj k otcovi, možnosť je málo pravdepodobná. Je schopný akceptovať ženu ako rovnocennú osobnosť, partnera, určité sociokultúrne odlišnosti v čiastkových veciach sú však zrejme. Dcéru považuje za múdru, šikovnú, peknú, rozumnú a tieto vlastnosti na nej oceňuje. Uvedomuje si fakt, že dcéra je v citlivom a náročnom období dospievania. Jej pocity a názory sú pre neho dôležité, tie s ktorými sa nezhoduje, jej vyčíta. Jeho nepriateľský postoj voči matke nie je motivovaný konaním voči dcére. Je potrebné maloletej ponechať čas na vysporiadanie sa s pokazeným vzťahom s otcom, je však potrebné realizovať psychoterapiu zameranú na vysporiadanie sa s touto záťažou, lebo sa zdá, že si sama s týmto nedokáže poradiť a samotný čas a nestretávanie sa s otcom tieto veci nevyrieši. Svedčí o tom aj to, že v danom čase akákoľvek konfrontácia vyvoláva u nej emočné rozladenie a plačlivosť.

Zákaz styku rodiča s dieťaťom je zásadný zásah do fungovania vzťahu a sociálnej interakcie a mal by byť použitý ako krajné riešenie v prípade, že dieťaťu hrozí neodvratná ujma. Samotný zákaz u mal. W. ešte nezaručí harmonický psychický a fyzický vývin. Treba brať do úvahy aj fakt, že zákaz vo významnej miere obmedzuje možnosti zlepšenia ich vzťahu, ktorá by pre dieťa bola skôr prospešná. Tiež je vo významnej miere prekážkou v prípade, že by v budúcnosti z vlastného rozhodnutia chcela s otcom nadviazať kontakt. Rovnako by to mohla byť prekážka v prípade realizovania odbornej asistencie na zlepšenie vzťahu, napríklad u psychológa. V danom období sa zákaz styku javí ako nevhodná forma úpravy styku. Pokiaľ bude otec rešpektovať vôľu dcéry nestretávať sa s ním, nie je potrebný zákaz styku. Pokiaľ by otec vôľu nerešpektoval a neprimeraným spôsobom by dcéru atakoval snahou o styk, bude potrebné pristúpiť k zákazu styku. Je však dôležité odlišovať prejavenie záujmu otca o dieťa a nátlak a naliehanie na kontakt proti jej vôli. V súčasnosti sa javí vzťah tak narušený, že pravdepodobne nie je možný styk bez prítomnosti inej osoby. Treťou osobou by nemala byť matka kvôli riziku konfliktu s

otcom, ale nestranná osoba blízka otcovi, aj dcére alebo odborník, psychológ či mediátor. Maloletej viac vyhovuje výchova a starostlivosť matky, toto je objektívne v jej záujme. Negatívny vplyv na postoj maloletej k otcovi malo jeho správanie sa, konanie, najmä kritickosť, spôsob vyjadrovania nesúhlasu, direktívne a impulzívne konanie. Určitý vplyv má aj to, aký má matka postoj k otcovi, hoci nemusí ísť o cieľnú a priamu manipuláciu. Otec nemá možnosť ovplyvňovať dcéru voči matke, nakoľko nie sú v styku. Maloletá na ňom ako pozitívne vníma, že sa jej snažil vyjsť v ústrety, keď niečo potrebovala. Na matke si váži ústretovosť, že akceptuje jej potreby, je jej nápomocná.

Za pekné označuje aj bežné večery s ňou strávené, keď sa rozprávajú pri televízii, nakupovanie, pobyt u starých rodičov. U otca má dobré spomienky na spoločné dovolenky pri mori, na pobyt u otca, keď sa hrala s Q. U. W. V. Vzťah k jeho terajšej manželke je dobrý, ale formálny, nevytvorili si k sebe blízky dôverný vzťah. Pretrvával u nej strach z atakov a reakcií otca, že ju bude vyhľadávať doma alebo v škole, teraz je minimálny. Má strach zo samoty a z tmy. Kontrola jej odpovedí v prítomnosti matky je minimálna, neočakáva od nej potvrdenie odpovede, neuistuje sa o správnosti odpovede. Jej tri prania by boli - prvé, aby mohla mať milión pranií, druhé, aby im dal ocino pokoj, aby s ním už nemusela byť a tretie, aby sa mamina už netrápila, aby bola šťastná, mala život taký aký chce, ešte by chcela zdravie celej rodiny a nesmrteľnosť pre babku a dedka.

Počas rozhovoru maloletej s obidvoma rodičmi sa držala matky za ruku, zrakový kontakt s otcom nenadväzovala, plačom reagovala na neho, rozprávala stručne, málo ochotne. V kontakte samostatne s otcom sa správala s odstupom a odmietaním otca, na jeho otázky odpovedala neochotne. Aj keď sa niečo pokúšala otcovi vysvetliť, on jej do toho zasahoval svojim presviedčaním a vysvetľovaním, preto svoju výpoveď zväčša vzdávala. Niekoľkokrát sa počas rozhovoru rozplakala, nešlo o rovnocenný rozhovor, otec vystupoval dominantne. V kontakte s matkou sa správala uvoľnene, rozprávala sa spontánne, v prípade napätia sa obracala s potrebou podpory od matky. Maloletá i matka popierali popudzovanie matky proti otcovi, objektívne takéto konanie nezistil, nie sú u maloletej prítomné jednoznačné dôkazy takéhoto konania. V hodnotovom rebríčku je matka vyššie než otec, voči nemu je kritická, odmieta ho, prechováva voči nemu negatívne city. Otcovský vzor je potrebný a dôležitý, potenciál u otca zaiste je, ale je toho času neuplatniteľný. Na dovolenky s ním má dobré spomienky. Stávalo sa, že jej niečo sľúbil a sľub nedodržel, najčastejšie v zmysle, že jej niečo kúpi a potom to nekúpil. Pocity otca sa nezaoberá, pretrváva hnev na neho, počas vyšetrenia na otca nekričala. Odmieta i telefonickú komunikáciu. Isto a bezpečne sa W. cíti doma s matkou, u starých rodičov, im dôveruje, tiež dôveruje blízkej kamarátke, má k nim vytvorený dôverný a blízky vzťah, cíti sa nimi prijatá, zdôveruje sa im. Osobou, ktorá ju oklamala a sklamala je otec, iné osoby neuviedla. Pocity sebaobviňovania a sebaopodceňovania sa teraz nevyskytujú často, v minulosti boli častejšie, prežívala neistotu z napätých situácií medzi rodičmi, narušený bol aj postoj k sebe. Sebadôvera v poslednej dobe u nej stúpila, obmedzoval ju najmä negatívny postoj k zovňajšku, pochybnosti o zvládnutí napätých situácií s otcom. Pocity, že nie je dosť dobrá, sa už vytrácajú, v minulosti mohli byť podmienené aj neistou situáciou, kedy sa jej z okolia menej dostávalo ocenenia. K spokojnosti so sebou ju motivuje okolie, ktoré ju ubezpečuje, že môže byť so sebou spokojná, aj sama je na takej mentálnej úrovni, že si vie uvedomiť, čo je na nej dobré, resp. čo urobila dobre. Sebareflexia je u nej na celkom dobrej úrovni. Tým ako ju vníma otec sa nezaoberá, je jej to ľahostajné. Vo voľnom čase sa venuje štúdiu jazykov, učeniu strojnopisu, rada ide s kamarátkami von.

Mal. W. nie je vhodné nasilu presviedčať, je však vhodné postupne ju viesť k upusteniu od hnevu a nepriateľskému naladeniu voči otcovi a hľadaniu formy kontaktu s ním. Nie je vhodné neustále a opakovane ju konfrontovať s existujúcou situáciou a ako vhodné sa javí netlačiť ju nasilu a proti jej vôli do styku a kontaktu s otcom.

Počas rozhovoru v kancelárii sudkyne za prítomnosti kolíznej opatrovníčky dňa 2.4.2015 uviedla, že si určite nevie predstaviť, aby sa začala stretávať s otcom, po nejakých sedeniach a odborných konzultáciách, nemá šancu s otcom ísť teraz ďalej. Ublížoval jej, odzrkadľuje sa to i teraz a nevidí dôvod ísť s človekom, pre ktorého nikdy nie je dosť dobrá a je to jej otec a otec by mal byť na svoje deti hrdý a starať sa o ne, ale ona nikdy nebola pre neho dobrá. Nechce mu dať ani žiadnu šancu, že by sa za prítomnosti iných ľudí stretávali

a boli by spolu. Videla aj pri súdnych znalcoch ako sa správval, keď boli v miestnosti ona, otec a znalec. Nikdy ju nenechal dokončiť vetu, presadzoval si to svoje, stále do nej húdol jeho názor, jeho veci. Nechce s ním udržiavať nejaký vzťah, veľmi jej ublížil. Keď bola malá a sa s ním stretávala, bol pre ňu stále jej otec, milovala ho, ale on sa k nej nesprával pekne. Nikdy pre neho nebude dosť dobrá. Nevidel svoje chyby. Ona sa musí prekonávať, aby prešla chodbou v škole, pretože si myslí, že stále na ňu niekto

pozerá a vidí v nej niečo zlé, bola utiahnutá, tučná. Piatky boli pre ňu vždy nervózne, keď prišla zo školy, vedela, že musí počkať doma do 16,00 hod., mala kľče brucha, bála sa. Zišli dole k vchodu, otec tam bol alebo len prišiel. Povedal jej, aby išla. Mamina jej povedala, že ak chce, tak nech ide, nech to otcovi povie. Ona nechcela ísť a mu to povedala. On povedal, že nemá 18 rokov, je dieťa a má robiť, čo jej povedia a zavolať políciu, neakceptoval jej názor. Nikdy sa nespýtal ako sa má, ako sa jej darí, ako ide škola. Proste len povedal poď a keď povedala nie, zavolať políciu. Nechcela by sa podrobiť žiadnemu poradenstvu, ale ak to súd nakáže, je to jej povinnosť. Otca videla naposledy náhodou minulý rok, on ju nevidel, srdce jej bilo, skoro jej vyskočilo z hrude, narýchlo si dala vlasy do copu a dúfala, že ju so zviazanými vlasmi nespozná. Volala rýchlo mamine a šla sa schovať k jej známej do obchodu. Otec jej nikdy neposlal kartu na meniny, na narodeniny, na Vianoce. Nechal jej na narodeniny raz na schodoch hodinky a kvety, volal jej to. Naposledy sa s ním rozprávala u znalca.

Súdny znalec Mgr. František Nociar na pojednávaniach odpovedal na otázky sudkyne, rodičov, ich právnych zástupcov a kolízneho opatrovníka. Jeho závery uvedené v posudku nemajú byť prečo korigované, ale čas, ktorý uplynul, mohol priniesť okolnosti, pre ktoré už niektoré zistenia nemusia byť aktuálne. Na otázku k najoptimálnejšiemu modelu riešenia vzťahov maloleté dieťa - otec a maloleté dieťa - rodičia uviedol, že sa môže vyjadriť len k stavu ku dňu vypracovania posudku. Prítomnosť otca v živote dieťaťa považuje za dôležitý faktor. Vzťah maloletej k otcovi je natoľko narušený, že styk odmieta a preto navrhol možnosť pracovania na vzťahu za odbornej pomoci tak, aby stav, ktorý je, mohol byť napravený tak, aby to bolo v záujme maloletej. Je na strane oboch rodičov akým spôsobom komunikujú s dieťaťom a vedú ho k upraveniu vzťahu s otcom. Na strane otca to môže byť upustenie od neprimeranej naliehavosti, výbušnej komunikácie s dcérou, na strane matky vedenie k upusteniu od hnevu a nepriateľskému nastaveniu voči otcovi a predostieraniu možnosti stykať sa s otcom ako s prirodzenou súčasťou jej života. Obaja rodičia vplyvajú na to, akým spôsobom sa ich dieťa vyvíja po stránke vzťahu a je zbytočné zisťovať mieru zavinenia v danej situácii, skôr sa treba zamerať na to ako to vyriešiť v prospech dieťaťa. To, že maloletá odmieta styk, nemusí byť stav trvalý, pretože vzťah je dynamický proces, u detí býva často situačne podmienený a preto je potrebné so vzťahom pracovať, čo v prípade zákazu nie je možné. Matka nie je naklonená kontaktu všetkých za účasti tretej osoby, lebo otec doteraz z celej situácie obviňuje len ju a dcéru. Otec je takémuto riešeniu stretávania naklonený, lebo čokoľvek je lepšie ako terajšia situácia. K budovaniu vzťahu je potrebný súhlas maloletej, bez toho to nejde. Nerealizácia styku je zapríčinená odmietaním maloletej a odmietanie nie je zapríčinené nerealizáciou styku. Odmietanie je spôsobené najmä tým, že má výhrady voči správaniu otca voči nej, ktoré subjektívne vníma ako negatívne vystupovanie otca voči jej osobe. Vychádzajúc z vyjadrení otca, je ochotný a do určitej miery aj schopný zmeniť svoje správanie, pokiaľ bude mať vôľu. Otázka je skôr v ich predstave, či je možné a vhodné, aby sa otec správal tak, ako si to predstavuje dcéra a matka. Bolo by v kompetencii psychológa aký rozsah poradenstva ponechá komu, v zásade odborné psychologické poradenstvo obsahuje prácu s každým individuálne a tiež prácu spoločnú. Ak by zákaz styku nebol vyslovený, malo by to negatívny vplyv na rozvoj maloletej a bolo to popísané v posudku. Preto v navrhovaných riešeniach boli návrhy na nevyhnutnosť zmeniť správanie otca voči maloletej. Na druhej strane je nevyhnutné z psychologického hľadiska, že úplné vymazanie otca zo života dieťaťa môže mať rovnako negatívny vplyv na vývoj. Dobrým riešením v danej situácii je, aby bola vynaložená všetka snaha na úpravu vzťahu a aby sa nepristupovalo k radikálnym riešeniam, ktoré majú tiež svoje negatívne následky. Otec sa v kontakte s dcérou snažil vystupovať prirodzene, ale kontakt bol poznačený dlhodobým odlúčením, preto komunikácia otca bola zo začiatku opatrná, strohá, stručná. Pri odchode otca z ambulancie má snahu ju objasniť, ale mu to nedovoľuje. Kontakt je poznačený tým, že dlho neboli spolu a tým, že dcéra je v kontakte s otcom odmietavá. Je v záujme maloletej udržať vzťah s otcom, ale spôsob k náprave je veľmi citlivá otázka a najdôležitejšiu úlohu v nej zohrávajú rodičia, pretože majú najvýznamnejší vplyv na rozhodovanie a postoje. V danej situácii sú ešte väčšou váhou postoje a prístup matky, lebo je stále s maloletou. Žiadny autoritatívny rozkaz nemôže navodiť dobrovoľnosť stretávania, ale je dôležité vytvoriť priestor, aby k stretávaniu mohlo dochádzať, aby mohla byť realizovaná vôľa rodiča a dieťaťa. Pokiaľ by otec vôľu dcéry nerešpektoval a neprimeraným spôsobom by atakoval snahu o styk, bolo by potrebné pristúpiť k zákazu styku. Súdny znalec v otázke na pochybnosti o osobe mal. W., o sebaopodceňovaní, sebahodnotení a sebavedomí na nižšej úrovni uviedol, že postoj a vzťah k sebe je modelovaný najmä výchovným prístupom v rodine, ktoré aplikuje dieťa na svoju osobu. V prípade mal. W. ide o zvýšenú nespokojnosť so svojimi výkonmi, svojím zhľadom, celkovým fungovaním v zmysle určitej životnej pohody, čo do určitej miery môže byť aj následkom prežívania dlhodobého konfliktu medzi rodičmi, ktorý vníma s určitým

pocitom viny a že ona je dôvod, prečo majú rodičia medzi sebou konflikt. Vo svojom veku nedokáže objektívne posúdiť a zhodnotiť dôvody zámeru a hodnotenia oboch rodičov.

Určite dlhodobá absencia priameho kontaktu a pozitívne ladenej komunikácie neprispieva k tomu, aby k zmenám vo vzťahu mohlo dôjsť. Sú tu vždy dve strany, ktoré sa svojou mierou podieľajú na tom ako vzťah vyzerá. U mal. W. je kontakt evidentne stále sýtený negatívnym postojom k otcovi a podľa aktuálnych informácií z pojednávania (29.5.2015) sa vzťah napriek času nemení, zostáva odmietavý a maloletá je negatívne naladená voči otcovi. V ideálnom prípade by bolo dobré, aby vzťah maloletej k otcovi bol dobrý a pozitívny. To, či je zmena potrebná zmena, závisí od toho, či zmenu chce jedna alebo druhá strana vzťahu a ktorej taký vzťah vyhovuje. Potreba vzťahu je určitá všeobecná danosť, ktorá sa môže uplatniť vtedy, keď cíti potrebu jedna aj druhá strana vzťahu. Ak maloletá nechce pracovať na zlepšení vzťahu k otcovi, čo je skôr na škodu, nie je možné ju k tomuto nejakým spôsobom nútiť.

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 100 ods.3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

Podľa článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (zákon č. 460/1992 Zb.) starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

Podľa článku 41 ods. 5 Ústavy SR rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu.

Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie MZV ČSFR č. 104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa každé dieťa je registrované po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť a pokiaľ to je možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktorú sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Podľa § 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

Podľa článku 32 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon FZ ČSFR č. 23/1991 Zb.) rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Osobitná ochrana detí a mladistvých je zaručená.

Podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti ich vôli iba rozhodnutím súdu na základe zákona.

Na základe takto doplneného dokazovania po komplexnom zhodnotení dokazovania, dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných ustanovení právnych predpisov jednoznačne dospel k záveru, že návrh matky je v záujme mal. W., je dôvodný a opätovne rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, v celom rozsahu mu vyhovel a zakázal styk otca s maloletou, bolo by to aktuálne v rozpore s jej najlepším záujmom, lebo bolo preukázané, že pôsobenie otca spôsobuje maloletej závažnú a neodstraniteľnú ujmu, bola preukázaná aktuálna nevyhnutnosť takéhoto rozhodnutia a záujem maloletej, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Veľmi citlivo zvažoval stanoviská všetkých zúčastnených, maloletej, otca i matky, ich práva a povinnosti. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede rodičov, ich právnych zástupcov, mal. W., kolízneho opatrovníka, na znalecké posudky, predovšetkým znalecký posudok súdneho znalca Mgr. Nociara, na skutočnosti, ktoré neboli sporné a o ktorých nemal pochybnosti a zo stavu v čase vyhlásenia. Dôvody posudzoval podľa konkrétnej situácie a okolností individuálnej a prejednávanej veci, sú založené na skutočnostiach majúcich oporu v skutkovom základe a v dôkazoch obsiahnutých v spise.

Nepochybnou skutočnosťou je, že došlo k zmene pomerov oproti času, kedy súd naposledy rozhodoval o úprave styku otca s maloletou, čo bolo v decembri 2007, pričom ide o podstatnú zmenu oproti pôvodným okolnostiam, maloletá mala vtedy 5. rokov, teraz má skoro 11 rokov a uplynula medzitým doba sedem a po roka (poukázal na zmenu pomerov i ďalšie skutočnosti aj odvolací súd v konaní o predbežnom opatrení sp.zn. 10CoP/43/2013 a tieto sú stále aktuálne - odlišný postoj maloletej, strach a stres z možného stretnutia s otcom, jej schopnosť jasne formulovať vlastné stanoviská bez ohľadu na ich vecnú opodstatnenosť, nezistenie ovplyvňovania matky alebo inej osoby v neprospech otca). Táto zmena a najlepší záujem maloletej viedli k nevyhnutnosti opätovného rozhodnutia a zákaze styku otca s maloletou aj aktuálne, v súčasnosti. To neznamená, že ide o konečné a definitívne rozhodnutie a nastávajúci čas, aj bez rozhodnutia súdu, môžu rodičia a maloletá využiť na vytváranie podmienok na to, aby sa vzájomné vzťahy, podmienky pre nadviazanie kontaktu

a u otca dosiahnutie sledovaného cieľa, mohli obnoviť. Každý zo zúčastnených môže k tomu prispieť dobrovoľne, že chce, najmä otec zmenou svojho správania a postoja, jednak k maloletej, ale aj k matke, ale aj oni obidve veriť, že otec sa môže zmeniť a dať mu ešte šancu. Aj súdny znalec konštatoval nevyhnutnosť vynaloženia všetkej snahy na úpravu vzťahov a neprístupovaniu k radikálnym riešeniam, ktoré tiež majú negatívne následky, že je to citlivá otázka a najdôležitejšiu úlohu v nej hrajú rodičia, lebo

majú najvýznamnejší vplyv na rozhodovanie a postoje, väčšiu váhu bude mať prístup matky, ktorá je v každodennom a neustálom styku s maloletou. Súd uznáva, že to nemusí byť jednoduché, ale skôr náročné a možno nakoniec nikto z nich nepreukáže, že takejto zmeny je schopný, ale je potrebné sa o to pokúsiť. Preto sa súd zaoberal i otázkou opatrení pre perspektívne pracovanie na vzťahoch a ich obnovení, na vyriešení existujúcich sporov, ale ponechal to hlavne na rozhodnutie rodičov, od ktorých je dôvodné vyžadovať primeraný a zodpovedný prístup nielen k sebe navzájom, ale v prvom rade musia myslieť na ich spoločné dieťa, na jej primeraný citový, rozumový a mravný vývoj, na rozvoj jej osobnosti, jej nadania, posilňovania úcty k porozumeniu, k priateľstvu a k znášanlivosti (najmä v súčasnom tínedžerskom veku) a v tomto smere vyvíjať potrebné aktivity. Bez ich vôle a slobodného rozhodnutia vzhľadom na intenzitu a charakter aktuálnych vzájomných vzťahov, autoritatívne rozhodnutie by nevedlo k zmene a súd ho nepovažuje za dôvodné, preto rozhodol tak ako rozhodol a nenariadil žiadne z výchovných opatrení podľa § 37 Zákona o rodine. Na nutnosť pracovania na vzťahoch za odbornej pomoci, najmä na vzťahu otca a maloletej, poukázal i súdny znalec, pričom poukázal na možnosti na strane matky (upustenie od hnevu, nepriateľského nastavenia voči otcovi, pripustenia kontaktu všetkých troch za účasti tretej osoby), i otca (upustenie od neprimeranej naliehavosti, výbušnej komunikácie, obviňovania matky a maloletej). Maloletú nie je možné k ničomu nútiť, nasilu ju presvedčať, opakovane ju konfrontovať a nútiť proti jej vôli do kontaktu s otcom, hoci je to skôr na škodu, ale má to svoje dôvody. Potrebu vzťahu a jeho zmeny musia cítiť všetky strany a ako všeobecná danosť sa môže len vtedy uplatniť, je vhodné postupné upustenie nepriateľského naladenia a hnevu voči otcovi.

O úprave, neúprave či zákaze styku ako špeciálnej zložke, základného prvku rodinného života a súčasť výkonu rodičovských práv a povinností sa rodičia, ktorí nežijú spolu dlhú dobu, aktuálne nedohodli, i keď dohoda by mala mať prednosť a bola by lepším riešením. Pre matku a maloletú je však jediným riešením zákaz styku a pre otca pravidelné stretávanie, i napriek znalosti názoru maloletej, ktorý je nemenný od začiatku konania koncom októbra 2010 a je opakovane potvrdený aj znaleckým dokazovaním. Je nepochybné, že i otec, hoci je vylúčený z bezprostredného výkonu rodičovských práv a povinností k svojmu dieťaťu, najmä zo sústavného výchovného pôsobenia, nie je zbavený zodpovednosti za jeho všestranný vývoj a v záujme zdravého všeobecného vývoja, udržiavania rodičovského vzťahu a upevňovania citového puta má úprava osobného styku nezastupiteľnú úlohu. Kontakt je významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj maloletého dieťaťa. Toto právo rodiča byť spolu s dieťaťom, ale musí vždy byť v rovnováhe s tým, čo je vo zvrchovanom záujme dieťaťa a tento môže podľa okolností konkrétneho prípadu dokonca prevážiť nad záujmom rodiča, nad jeho právami a povinnosťami, čo je aj toto konanie. Otec v konaní opakovane poukazoval len na svoje ústavné práva zaručené i medzinárodným právom, ale nedokázal uznať, že nad týmito jeho právami môžu byť skutočnosťami a okolnosťami, ktoré sú vo zvrchovanom záujme mal. W. (prioritne na skúmanie záujmu maloletej poukazoval i právny zástupca otca) a môžu viesť a mať za následok zákaz styku a výrazné obmedzenie týchto jeho práv, čo sa aktuálne stalo.

V roku 2007 súd zisťoval psychologický profil maloletej správou referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin a psychologickým nálezom psychologičky PhDr. Gabriely Hollej. Mal preukázané, že mal. W. je vnímavé a inteligentné dieťa, citlivé, s prejavmi neurotického-tenzného prežívania, pričom jej problémy jednoznačne súvisia s rodinnou situáciou a potrebou jej riešenia v čo najkratšom čase, v opačnom prípade hrozí maloletej riziko neurotizácie a nevhodného osobnostného vývinu. Zisteniu psychologického profilu maloletej a tiež jej rodičov venoval pozornosť aj v tomto konaní a urobil to dvoma znaleckými posudkami, v prípade druhého znaleckého dokazovania osobou s odbornými znalosťami - mužom, tak ako vo svojom rozhodnutí uviedol odvolací súd. Opakovane zistil, že sú tu stále dôvody na zákaz styku otca s maloletou, na jeho odlúčenie od maloletej, lebo jej záujem ako základný zmysel starostlivosti rodičov o svoje dieťa, bol prvoradým hľadiskom a nie je v rozpore s etikou príbuzenských vzťahov. Bola venovaná náležitá, patričná a rozhodujúca pozornosť názoru mal. W., ktorý mala možnosť vyjadriť slobodne a samostatne bez prítomnosti rodičov u sudkyne za prítomnosti kolíznej opatrovníčky, ale aj u znalca za prítomnosti otca, za prítomnosti matky i za prítomnosti obidvoch rodičov. Bolo rešpektované jej právo byť vypočutá a vyjadriť svoj názor, ktorý zodpovedá (aj podľa znalca) jej veku, úrovni a rozumovej, citovej, intelektuálnej a mentálnej vyspelosti, bola schopná jasne formulovať svoj názor, ako to ona cíti, aký je jej vzťah a postoj k otcovi a čo chce. Súčasne bola zachovaná povinnosť súdu prihliadnúť na jej názor s osobitným prihliadnutím na to, že Dohovor o právach dieťaťa je nadradený našim predpisom a poskytuje maloletému dieťaťu širší rozsah práv ako napríklad Zákon o rodine alebo Občiansky súdny poriadok. Tento názor nemusí byť nemenný, môže

sa vyvíjať, ale u maloletej je stále, od začiatku konania, čo je koniec októbra 2010, rovnaký a je dôvodné ho brať ako jednoznačne preukázaný a skutočný názor maloletej, ako rozhodujúci, s najväčšou váhou, ktorá prevyšuje právo otca a korešponduje s povinnosťou otca venovať názoru svojho dieťaťa náležitú pozornosť, tento rešpektovať, lebo je schopná posúdiť, že v súčasnosti je to pre jej prospech. Názor bol zisťovaný kombináciou znaleckých posudkov dvoch súdnych znalcov (ženy i muža tak, aby bol zabezpečený, ako to konštatoval odvolací súd, širší pohľad na vec a zvýšil sa pocit objektívnosti skutkového stavu a dodržal sa princíp rovnakého zaobchádzania), orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a rozhovorom u zákonnej sudkyne v jej kancelárii za prítomnosti kolíznej opatrovníčky, ktorý súd považoval za prijateľnejší ako výsluch v pojednávacej miestnosti. Názoru by mal pozornosť venovať aj otec a rešpektovať ho, rešpektovať slobodnú vôľu svojej dcéry, ak mu ide skutočne o jej záujem a nie o presadenie toho čo chce on bez ohľadu na to, či jej to ublíži alebo nie a že má vlastný názor. Ak to neurobil otec, tak potom súd splnil svoju povinnosť a prihliadol na jej názor, na ich vzájomný vzťah, ako na to správne poukázal i právny zástupca matky.

Súd v konaní nehľadal vinníka vzniknutého stavu v stretávaní otca s maloletou a existujúcich vzťahoch medzi účastníkmi, nebolo jeho účelom zistiť a rozhodnúť, ktorý z rodičov to spôsobil. Že je zbytočné zisťovať mieru zavinenia v aktuálnej situácii, uviedol aj súdny znalec na pojednávaní, skôr sa treba zamerať na vyriešenie v záujme maloletej a navrhol možnosti. Čiastočne sa tým súd zaoberal v konaní o výkon rozhodnutia, kde matke uložil v súvislosti s neumožňovaním styku napomenutie, hoci ani snaha otca o stretnutie nebola pravidelná. Potom súd rozhodoval o tom, ktoré z dvoch vzájomne si konkurujúcich práv má v súčasnosti prednosť, či právo otca alebo záujem mal. W. nerušene sa rozvíjať v harmonickom prostredí svojej rodiny, ktorú v súčasnosti tvorí matka, jej rodičia a ďalšia blízka rodina matky a v konečnom dôsledku uprednostnil maloletú.

Určite, že zákaz styku je zásadný zásah do fungovania vzťahu, obmedzuje možnosti zlepšenia, s určitosťou nemôže zaručiť harmonický vývin maloletej a môže byť prekážkou do budúcnosti, prítomnosť otca v živote dieťaťa je dôležitý faktor, ako to konštatoval súdny znalec. V uvedenom smere už možnosti súd naznačil, ale v súčasnosti, za existujúceho stavu vzťahov nevidel inú možnosť. Maloletá odmieta nielen styk s otcom, ale absolútne akúkoľvek komunikáciu, za akýchkoľvek podmienok. V priebehu času sa medzi ňou a otcom vytvoril rozsiahly odstup, hoci v minulosti otca vnímala ako prirodzenú súčasť svojho fungovania. Teraz to tak nie je a je to spôsobené najmä pre autoritatívny prístup otca, aj u znalca s dcérou komunikoval viac direktívne, snažil sa ju presvedčať o svojom názore, o svojej pravde, nepripustil ju k slovu, bezdôvodne potláčal jej názor, tento akceptoval len ak sa zhodoval s jeho. Práve takéto správanie musí otec zmeniť, lebo to je dôvodom dlhodobého odlúčenia a nie odlúčenie a nerealizácia styku je dôvodom odmietavého postoja maloletej. Navyiac je tu jeho egocentrizmus, arogancia, pohrdanie všetkými, formálny postoj k dcére. Je ochotný svoje správanie zmeniť a do určite miery je ho aj schopný zmeniť, všetko záleží na jeho vôli, čo nemusí byť v súlade s predstavou matky a maloletej. Ani znalec nepochybuje o nevyhnutnosti zmeny správania otca voči maloletej, ale radikálne riešenia nie sú správnym prístupom. Postoj a prístup matky je rovnako dôležitý a má ešte väčšiu váhu, vzhľadom na priamy a každodenný vplyv na maloletú a v tomto smere je jej snaha a vôľa rovnako dôležitá. Určite maloletá nedokáže objektívne posúdiť a zhodnotiť rodičov, ich vzájomný dlhodobý konflikt, ale jej správanie môže byť následkom jej prežívania a pocitu viny, že je jej dôvodom. Objektívnym konštatovaním však je odmietanie otca, prechovávanie negatívnych citov voči nemu, lebo aj u znalca nešlo medzi nimi o rovnocenný rozhovor, ale otec vystupoval dominantne, zasahoval do jej vysvetlení, snažil sa ju presvedčať. Práve pre nerešpektovanie vôle maloletej otcom, pre jeho dlhodobé nemenné správanie, pre vynútené konfrontácie aj za prítomnosti polície, došlo k odstupu vo vzťahoch a k odmietaniu. Ani výlučná orientácia na matku a hľadanie opory, istoty a pochopenia u nej (to neznamená ovplyvňovanie maloletej matkou alebo jej najbližšími príbuznými, čo nebolo preukázané) nie je tým správnym smerovaním. V komplexe je nevyhnutné, aby sa odstránili najnaliehavejšie problémy, zmenilo sa správanie otca, pasivita matky a následne i postoj mal. W. (aspoň čiastočne) s cieľom perspektívy zmeny, ktorá môže v budúcnosti prispieť k primeraným vzťahom medzi maloletou a otcom a medzi rodičmi navzájom.

Súd nevykonal dokazovanie výsluchom súdnej znalkyne PhDr. Dagmar Tukovej, ktorá stratila štatút súdnej znalkyne a jej závery boli podľa odvolacieho súdu nedostatočné. Jej vypočutie by neprineslo aktuálne dôkazy, ktoré by mohli podstatným spôsobom ovplyvniť rozhodnutie vo veci, lebo naposledy s mal. W. bola pred viac ako tromi rokmi, poukázal na to i právny zástupca otca. Súd vykonal iné rozhodujúce dôkazy, bol vypracovaný druhý znalecký posudok znalca Mgr. Františka Nociara, ktorý

bol vypočutý na dvoch pojednávaniach, bol aktuálne začiatkom apríla 2015 uskutočnený rozhovor s maloletou na súde a v konečnom dôsledku boli opakovane vypočutí rodičia, ich zástupcovia a kolízny opatrovník.

Otázku dĺžky konania súd pri rozhodovaní neriešil, hoci právny zástupca otca na ňu v priebehu konania a v záverečnej reči poukázal v súvislosti s obviňovaním otca matkou, že maloletá chodí po psychológoch, po súdnych znalcoch, pričom otec nie je zodpovedný za trvanie konania piaty rok, ako to konštatoval Ústavný súd Slovenskej republiky. Preto súd za potrebné považuje poukázať na nález Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS/306/2014-30 zo dňa 10.3.2015, podľa ktorého hodnotiac správanie otca, aj sám otec prispel k zdĺhavejšiemu postupu konajúceho súdu, nepochybne k prietahom dochádzalo konaním a postupom súdu, ktorý si v niektorých etapách počínal neefektívne. Tiež uviedol, že nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, ale nemožno systémové nedostatky vo výkone spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov konania.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozsudku, keď takto rozhodnúť doporučil aj kolízny opatrovník, stotožnil sa so závermi znaleckých posudkov, lebo v súčasnosti nie je žiaduca akákoľvek konfrontácia maloletej s otcom, z ktorého má stále veľký strach a keby bolo na nej, nechce sa s ním už nikdy stretnúť, zničil jej detstvo. Určite zákaz styku nie je tým správnym modelom fungovania rodičov a detí (poukázal na to i právny zástupca otca), ale v prípade mal. W. je v súčasnosti tým najlepším rozhodnutím v jej zvrchovanom záujme. Maloletá určite nežije v bubline a v umelom svete, ale vo veľmi reálnom svete pretrvávajúcej konfrontácií jej rodičov. Určitým pozitívom do budúcnosti a posunom vo vzťahoch môže byť stretnutie brata otca a jeho rodiny (manželky a ich maloletého syna) s mal. W. v Martine k záveru konania, i keď len na krátku dobu, počas stretnutia videohovor cez mobil so starou matkou zo strany otca a fotenie. To by mohla byť postupne tá správna cesta na zmene všetkého toho čo doteraz všetci prežili, ako sa správali a konali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).